

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA HISTORIJU

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

školska 2005/2006.

Sarajevo, maj 2005

HISTORIJA KAO JEDNOPREDMETNI STUDIJ

Historija kao jednopredmetni studij organizira se na dva nivoa:

- I Historija kao jednopredmetni trogodišnji studij
- II Historija kao jednopredmetni petogodišnji studij

SEMESTAR I

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija historiografije	FIL HIS 131	2	-	-	4
	Historija starog Istoka	FIL HIS 101	2	1	1	4
	Historija stare Grčke	FIL HIS 102	2	1	1	4
	Arheologija	FIL HIS 132	2	-	-	3
	Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.)	FIL HIS 103	2	1	1	6
	Bosanski ili hrvatski ili srpski jezik		1	1	-	3
	Latinski ili turski jezik		1	1	-	3
	Strani jezik		1	1	-	3
UKUPNO: 22			13	6	3	30

ISPITI NAKON I SEMESTRA:

- Historija historiografije (pismeni)
- Historija starog Istoka (pismeni, usmeni)
- Historija stare Grčke (pismeni, usmeni)
- Arheologija (pismeni)
- Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.)/(pismeni, usmeni)
- Ispiti iz općih predmeta polazu se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu

SEMESTAR II

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historijska metodologija	FIL HIS 133	2	-	-	4
	Historija starog Rima	FIL HIS 104	2	1	1	4
	Historija Ilira	FIL HIS 105	2	1	1	4
	Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII-XV st.)	FIL HIS 106	2	1	1	5
	Pomoćne historijske discipline	FIL HIS 134	2	-	-	4
	Bosanski ili hrvatski ili srpski jezik		1	1	-	3
	Latinski ili turski jezik		1	1	-	3
	Strani jezik		1	1	-	3
UKUPNO: 22			13	6	3	30

ISPITI NAKON II SEMESTRA

- Historijska metodologija (pismeni)
- Historija starog Rima (pismeni, usmeni)
- Historija Ilira (pismeni, usmeni)
- Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII- XV st.)/(pismeni, usmeni)
- Pomoćne historijske discipline (pismeni)
- Ispiti iz općih predmeta polažu se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu

SEMESTAR III

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku	FIL HIS 221	2	1	1	6
	Bosna u ranom srednjem vijeku	FIL HIS 211	2	1	1	6
	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do 1606.)	FIL HIS 222	1	2	1	5
	Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580.)	FIL HIS 212	2	1	1	6
	Pedagogija		1	1		3
	Izborni predmet 1	FIL HIS 261	2			2
	Izborni predmet 2	FIL HIS 262	2			2
UKUPNO: 22			12	6	4	30

ISPITI NAKON III SEMESTRA:

- Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Bosna u ranom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do 1606.)/(pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580.)/(pismeni, usmeni)
- Ispit iz Pedagogije polaze se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu.
- Izborni predmeti se polazu prema propisanom režimu.

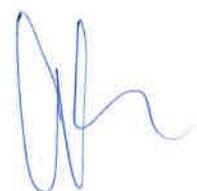

SEMESTAR IV

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku	FIL HIS 223	1	1	1	4
	Bosna u razvijenom srednjem vijeku	FIL HIS 213	1	1	1	5
	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (1606-1791)	FIL HIS 224	1	1	1	4
	Bosanski ejalet (1580-1791)	FIL HIS 214	1	1	1	5
	Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789)	FIL HIS 201	2	1	1	6
	Pedagogija		1	1		2
	Izborni predmet 3	FIL HIS 263	2			2
	Izborni predmet 4	FIL HIS 264	2			2
UKUPNO: 22			11	6	5	30

ISPITI NAKON IV SEMESTRA

- Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Bosna u razvijenom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (1606-1791)/(pismeni, usmeni)
- Bosanski ejalet (1580- 1791)/ (pismeni, usmeni)
- Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789)/(pismeni, usmeni)
- Ispit iz Pedagogije polaže se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu.
- Izborni predmeti polažu se prema propisanom režimu.

SEMESTAR V

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918)	FIL HIS 301	2	1	1	6
	Jugoistočna Evropa od kraja XVIII st. do 1878. godine	FIL HIS 321	1		1	3
	Historija Bosne i Hercegovine od 1791. do 1878. godine	FIL HIS 311	1	1	1	5
	Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945	FIL HIS 312	1	1	1	5
	Historija jugoistočne Evrope 1918-1945	FIL HIS 322	1		1	3
	Metodika nastave historije	FIL HIS 331	4			4
	Izrada završnog dodiplomskog rada	FIL HIS 361			4	4
UKUPNO : 22			10	3	9	30

ISPITI NAKON V SEMESTRA:

- Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918)/(pismeni, usmeni)
- Jugoistočna Evropa od konca XVIII st. do 1878. godine (pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine od 1791.do 1878. godine(pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945(pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope 1918-1945 (pismeni, usmeni)
- Metodika nastave historije (hospitacije, pismeni)
- Izborni predmeti polažu se prema propisanom režimu.

SEMESTAR VI

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000)	FIL HIS 302	2	1	1	5
	Jugoistočna Evropa od 1878. do 1918. godine	FIL HIS 323	1		1	3
	Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu	FIL HIS 313	1	1	1	5
	Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine	FIL HIS 314	1	1	1	5
	Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine	FIL HIS 324	1		1	3
	Metodika nastave historije	FIL HIS 332	4			5
	Prezentacija završnog dodiplomskog rada	399			4	4
UKUPNO: 22			10	3	9	30

ISPITI NAKON VI SEMESTRA

- Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000)/(pismeni, usmeni)
- Jugoistočna Evropa od 1878. do 1918. godine (pismeni, usmeni)
- Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Metodika nastave historije (hospitacije, pismeni)

Nastavnici su semestar prije početka održavanja nastave dužni ponuditi listu izbornih predmeta. Uslov za prelazak na drugu godinu studija su sakupljena 54 (E)CTS studijska boda. Treću, odnosno četvrtu godinu studija mogu upisati samo studenti koji su položili sve ispite iz prethodne dvije godine studija, tj. samo studenti koji su ostvarili 120, odnosno 180 (E)CTS studijskih bodova. Petu godinu mogu upisati samo studenti koji su položili sve ispite iz dvije prethodne godine studija, odnosno oni studenti koji su ostvarili 240 (E)CTS studijskih bodova. U svakoj godini na trogodišnjem studiju student je obavezan napisati i odbraniti po jedan seminarски rad. Seminarски rad se može uzeti iz svih obaveznih predmeta u navedenim semestrima. Na kraju trogodišnjeg studija i nakon položenih svih ispita piše se i prezentira završni dodiplomski rad, koji se uzima iz opće, regionalne ili nacionalne historije. Sa odbranjениm završnim radom stiče se naziv *bakalaureus/bakalaurea (BA) historije*. Nakon završetka prvog ciklusa studija mogu se obavljati poslovi u arhivima, bibliotekama, muzejima, medijima, državnoj upravi i kulturnim institucijama.

HISTORIJA KAO DVOPREDMETNI STUDIJ

Historija kao dvopredmetni studij organizira se na dva nivoa:

I Historija kao dvopredmetni trogodišnji studij

II Historija kao dvopredmetni petogodišnji studij

HISTORIJA KAO DVOPREDMETNI TROGODIŠNJI STUDIJ

SEMESTAR I

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija historiografije	FIL HIS 131	2			2
	Historija starog Istoka	FIL HIS 101	1	1	1	3
	Historija stare Grčke	FIL HIS 102	1	1	1	3
	Arheologija	FIL HIS 132	1			1
	Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.)	FIL HIS 103	1	1	1	3
	Bosanski ili hrvatski ili srpski jezik		1			1
	Latinski ili turski jezik		1			1
	Strani jezik		1			1
UKUPNO: 15			9	3	3	15

ISPITI NAKON I SEMESTRA:

- Historija historiografije (pismeni)
- Historija starog Istoka (pismeni, usmeni)
- Historija stare Grčke (pismeni, usmeni)
- Arheologija (pismeni)
- Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.)/(pismeni, usmeni)
- Opći predmeti polažu se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu u Sarajevu

SEMESTAR II

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historijska metodologija	FIL HIS 133	2			2
	Historija starog Rima	FIL HIS 104	1	1	1	3
	Historija Ilira	FIL HIS 105	1		1	2
	Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII-XV st.)	FIL HIS 106	1	1	1	3
	Pomoćne historijske discipline	FIL HIS 134	2			2
	Bosanski ili hrvatski ili srpski jezik		1			1
	Latinski ili turski jezik		1			1
	Strani jezik		1			1
	UKUPNO: 15		10	2	3	15

ISPITI NAKON II SEMESTRA:

- Historijska metodologija (pismeni)
- Historija starog Rima (pismeni, usmeni)
- Historija Ilira (pismeni, usmeni)
- Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII- XV st.)/(pismeni, usmeni)
- Pomoćne historijske discipline (pismeni)
- Opći predmeti polažu se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

SEMESTAR III

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku	FIL HIS 221	1	1	1	3
	Bosna u ranom srednjem vijeku	FIL HIS 211	2	1	1	4
	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do 1606.)	FIL HIS 222	1	1	1	3
	Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580 .)	FIL HIS 212	2	1	1	4
	Pedagogija		1			1
	UKUPNO: 15		7	4	4	15

ISPITI NAKON III SEMESTRA:

- Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Bosna u ranom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do 1606.)/(pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580.)/(pismeni, usmeni)
- Pedagogija se polaže prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu u Sarajevu

SEMESTAR IV

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku	FIL HIS 223	1	1	1	3
	Bosna u razvijenom srednjem vijeku	FIL HIS 213	1	1	1	3
	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (1606-1791)	FIL HIS 224	1		1	2
	Bosanski ejalet (1580-1791)	FIL HIS 214	1	1	1	3
	Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789)	FIL HIS 201	1	1	1	3
	Pedagogija		1			1
UKUPNO: 15			6	4	5	15

ISPITI NAKON IV SEMESTRA:

- Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku (pismeni i usmeni)
- Bosna u razvijenom srednjem vijeku (pismeni i usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (1606- 1791) (pismeni i usmeni)
- Bosanski ejalet (1580-1791)/ (pismeni i usmeni)
- Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789)/(pismeni i usmeni)
- Pedagogija se polaže prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu u Sarajevu

SEMESTAR V

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOV I
	Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918)	FIL HIS 301	1	1	1	4
	Jugoistočna Evropa od kraja XVIII st. do 1878. godine	FIL HIS 321	1		1	2
	Historija Bosne i Hercegovine od 1791. do 1878. godine	FIL HIS 311	1	1	1	3
	Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945	FIL HIS 312	1	1	1	2
	Historija jugoistočne Evrope 1918-1945	FIL HIS 322	1		1	2
	Metodika nastave historije	FIL HIS 331	2			2
UKUPNO: 15			7	3	5	15

ISPITI NAKON V SEMESTRA:

- Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918)/(pismeni, usmeni)
- Jugoistočna Evropa od kraja XVIII st. do 1878. godine (pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine od 1791. do 1878. godine(pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945 (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope 1918-1945 (pismeni, usmeni)
- Metodika nastave historije (hospitacije, pismeni)

SEMESTAR VI

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000)	FIL HIS 302	2	1	1	4
	Jugoistočna Evropa Od 1878. do 1918. godine	FIL HIS 323	1		1	2
	Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu	FIL HIS 313	1	1	1	3
	Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine	FIL HIS 314	1		1	2
	Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine	FIL HIS 324	1		1	2
	Metodika nastave historije	FIL HIS 332	2			2
UKUPNO: 15			8	2	5	15

ISPITI NAKON VI SEMESTRA

- Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000)/(pismeni, usmeni)
- Jugoistočna Evropa od 1878. do 1918. godine (pismeni, usmeni)
- Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu (pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine
- Metodika nastave historije (hospitacije, pismeni)

Ukupno u toku trogodišnjeg studija student je obvezan da brani tri seminarska rada, po jedan u svakoj godini studija. Režim studija odabrane studijske grupe određen je Nastavnim planom iste. Na kraju trogodišnjeg studija i nakon položenih svih ispita piše se i brani završni dodiplomski rad, koji se uzima iz opće, regionalne ili nacionalne historije. Sa odbranjениm završnim dodiplomskim radom stiče se naziv *bakalaureus/bakalaurea (BA) historije* kojem se dodaje stručni naziv koji se stiče na odabranoj studijskoj grupi. Nakon završetka prvog ciklusa studija mogu se obavljati poslovi u arhivima, bibliotekama, muzejima, medijima, državnoj upravi i kulturnim institucijama.

NASTAVNI PROGRAMI

I
SEMESTAR

Naziv predmeta i kod: Historija historiografije; FIL HIS 131
Semestar (semestri), broj časova i bodova: I semestar, 2 sata (P), 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Osnovni zadatak ovog kolegija je sistematizacija znanja i upoznavanje studenata sa razvojem historijske misli. Studentima će biti prezentirana tako kako bi već na prvoj godini mogli pratiti i kritički promatrati rezultate do kojih je historija došla u svom hodu ka samostalnoj naučnoj disciplini.
Sadržaj predmeta: Osnovni pojmovi u historijskoj nauci. Antička historiografija. Srednjovjekovna historiografija (latinskog zapada, grčkog bizanta i arapsaka). Historiografija od humanizma do neohumanizma (XV-XVIII st): razvoj historiografije u doba humanizma, reformacije i protureformacije, erudicije i prosvjetiteljstva. Filozofsko shvatanje historije. Tradicionalna historiografija XIX stoljeća: razvoj historiografije u doba romantizma, Historijska škola Leopolda Rankea. Sociološko shvatanje historije. Marksistička historiografija. Historiografija XX stoljeća u Francuskoj, Njemačkoj, Engleskoj i SAD-u, te Rusko-sovjetska historiografija XIX i XX stoljeća.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: kontinuirano tokom semestra; pismeni
Udžbenici:
Literatura: <i>M. Gross</i> , Suvremena historiografija, Korijeni, postignuća, traganja, Zagreb 1996; <i>Š.O. Karbonek</i> , Istoriografija, Beograd 1999. <i>B. Đurđev</i> , Na zastarelim stranputicama, Sarajevo, 2002; <i>A. Mitrović</i> , Raspravljanje sa Klio, o istoriji, istorijskoj svjesti i istoriografiji, Sarajevo 1991; <i>C.E.Hallet</i> , Šta je to povijest; Zagreb 2004.

Naziv predmeta i kod: Historija starog Istoka; FIL HIS 101
Semestar (semestri), broj časova i bodova: I semestar, 4 sata(2P+1V+1S), 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni + izborni
Cilj predmeta: Studenti stiču osnovna znanja iz historije, arheologije i umjetnosti drevnih civilizacija Istoka (Egipat, Mesopotamija, Hetiti, Fenikija, Izrael, Palestina, Persija), od pojave pisma sve do njihovog gašenja.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom i njen pregled. Izvorna građa (pisana i materijalna). Opći pojam Starog istoka, geografski smještaj, regionalna podjela i osnovne karakteristike Starog istoka. EGIPAT, kalendar, pismo, religija, periodizacija, Tinisko doba. Doba Stare Države. Doba Srednje Države. XII dinastija i egipatska eksanzija. Provala Hiksa i oslobođenje od Hiksa. Doba Nove Države, oživljavanje egipatskog imperijalizma. Aknaton i vjerska revolucija, vladari ratnici. Doba Saiske Države, vladavina stranih dinastija, XXVI dinastija, perzijsko osvajanje. Ekonomika, umjetnost, arhitektura Egipta. MEZOPOZAMIJA. periodizacija mezopotamske historije. Sumersko doba. Uzdizanje Akada. Starobabilonsko carstvo i Hamurabi. Nastanak i razvitak Asirije. Kultura, pismo, religija, književnost i umjetnost Mezopotamije. HETITI. Kultura Hetita. FENIKIJA i njen doprinos čovječanstvu, IZRAEL i hebrejska religija, PALESTINA, PERZIJA i njeno Carstvo.
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar, vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog (koji je eliminatoran) i usmenog dijela.
Udžbenici:
Literatura: V. I. Avdijev, <i>Istorija Starog Istoka</i> , Beograd, 1952; G. Novak, <i>Egipat</i> , Zagreb, 1967; I. Uranić, <i>Stari Egipat</i> , Zagreb 2002; Z. Kosidovski, <i>Biblijske legende</i> , Beograd 2002; <i>Historija čovječanstva</i> , Tom II, sv. 1-2, Zagreb, 1969; The Times, <i>Atlas svjetske historije</i> .

Naziv predmeta i kod: Historija stare Grčke; FIL HIS 102
Semestar (semestri), broj časova i bodova:I semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 4 ECTS
Trajanje:1 semestar
Tip kolegija:predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta:obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti stiču temeljna znanja iz historije, arheologije i umjetnosti stare Grčke početka II milenijuma prije nove ere do uspostave rimske vlasti na prostorima helenskog svijeta
Sadržaj predmeta: Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Historijska topografija Stare Grčke. Izvorna građa i savremena historiografija. Periodizacija i kronologija grčke historije. Egejski svijet u III i II milenijumu. Minojska civilizacija (pismo, umjetnost, religija, arhitektura. Troja, Mikena (arhitektura, umjetnost, pismo, kultura). Dorska seoba. Homerska Grčka. Grčka u arhajsko doba. Grčka kolonizacija VIII- VI st. e. Razvitak Atene do početka V.st.pr.n.e. Grčko-perzijski ratovi. Perikle. Peloponeski rat, Grčka u prvoj polovini IV st. e. Uspon Makedonije i propast nezavisnosti Grčke. Aleksandar Makedonski i stvaranje helenističkih država. Uzrok i propast nezavisnosti stare Grčke. Aleksandar Makedonski i njegovi ratovi. Ratovi među dijadosima i stvaranje helenističkih država. Država Seleukida. Helenistički Egipat. Makedonija i Grčka.
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar, vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela.
Udžbenici:
Literatura: V. V. Struve-D. P. Kalistov, <i>Stara Grčka</i> , Sarajevo, 1959; F. Papazoglu. <i>Istorija helenizma</i> , Beograd, 1967; F. Papazoglu, <i>Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Dobadijadoha</i> , Beograd 1995; A. P. Ranović, <i>Helenizam i njegova istorijska uloga</i> , Sarajevo 1962; Kreissig, <i>Povijest helenizma</i> , Zagreb, 1987; Homer, <i>Ilijada i Odiseja</i> ; R. Grevs, <i>Grčki mitovi</i> , Beograd, 1969; <i>Oksfordska istorija Grčke i helenističkog sveta</i> , Beograd, 1999; D. Brujić, <i>Vodič kroz svet antike</i> , Beograd, 2002;

Naziv predmeta i kod: Arheologija; FIL HIS 132
Semestar (semestri), broj časova i bodova: I semestar, 2 sata (P), 3 ECTS
Trajanje:1 semestar
Tip kolegija:predavanje
Status predmeta:obavezni+izborni
Cilj predmeta:
Studenti stiču temeljna znanja iz opće arheologije od najranijih perioda postojanja ljudske vrste.
Sadržaj predmeta:
Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Pojam Arheologije. Metode arheoloških istraživanja. Pomoćne nauke i arheologija. Geološka prošlost zemlje. Podjela kvartarnog doba u Evropi. Razvoj čovjeka. Podjela paleontika. Paleolitski čovjek, Neandralac, Kromanjonac i druge rase mlađeg paleolitika. Kultura paleolitika i privredni život paleolitskog čovjeka. Duhovni život paleolitskog čovjeka. Paleolitska nalazišta u jugoistočnoj Evropi. Mezolit (epipaleolitik). Epoha neolitika. Materijalna kultura neolitika. Neolitske kulture u Evropi. Duhovna kultura neolita. Pojava metala. Megalitski spomenici bronzanog doba u Evropi. Duhovna kultura bronzanog doba. Željezno doba (Halštat, Laten). Etnički problem starijeg željeznog doba. Antropološka istraživanja. Arheologija Bosne i Hercegovine. Paleolitska nalazišta, neolitska nalazišta, bronzanodopska nalazišta i željeznodopska nalazišta.
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave činio bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji samo od pismenog dijela
Udžbenici:
Literatura:
B. Gavela, <i>Praistorijska arheologija</i> , Sarajevo 1979; <i>Kulturna istorija BiH</i> (A. Benac; Đ. Basler; B. Čović), Sarajevo 1984; B. Čović, <i>Od Butmira do Ilira</i> , Sarajevo 1976; <i>Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja II svjetskog rata</i> , (E. Imamović), Sarajevo 1994; Grupa autora, <i>Arheologija</i> , Beograd 1995.

Naziv predmeta i kod: Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.); FIL HIS 103
Semestar (semestri), broj časova i bodova: I semestar; 4 sata (2P+1V+1S); 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti stječu osnovna znanja iz povijesti ranog srednjeg vijeka Zapadne Europe, od kraja Zapadnog Rimskog Carstva 476. do sredine XI st., u vremenu transformacije antičkih u srednjovjekovne društvene strukture.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Periodizacija historije srednjeg vijeka. Velika seoba naroda. Porijeklo naroda, razvoj i pravci kretanja, ustrojstvo država: a) Huni, b) Vizigoti, c) Burgundi, d) Vandali, e) Ostrogoti, f) Langobardi, g) Franci. Franci merovinške epohe. Arapi. Britanija u ranom srednjem vijeku. Bizant VI-XI st. – jedina država dostojna toga imena. Evropa karolinškog doba. Venecija do XII stoljeća. Njemačko carstvo, Italija i pape od IX do XI stoljeća. Normani i njihova ekspanzija. Pojava Mađara u Panoniji i proces stvaranja njihove države. Carstvo i Papstvo u XI stoljeću. Odvajanje kršćanskog zapada od istoka. Ekonomski razvitak Zapadne Evrope krajem XI st. Feudalno društvo na Zapadu do XI stoljeća. Kultura zapadne Evrope u ranom srednjem vijeku.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanja, seminar i vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udžbenici: M. Šunjić, <i>Narodi i države u ranom srednjem vijeku</i> , Sarajevo 2003; H. Pirenne, <i>Povijest Evrope od seobe naroda do XVI stoljeća</i> , Zagreb 1956
Literatura: M. Brandt, <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvijatka</i> , Zagreb 1980; M. Šunjić, <i>Hrestomatija izvora za opštu istoriju srednjeg vijeka</i> , Sarajevo 1980; R. Lopez, <i>Rođenje Evrope</i> , Zagreb 1978; <i>Rani srednji vek</i> , Beograd 1976; Einhard, <i>Život Karla Velikog</i> , Zagreb 1992; J. Le Goff, <i>Srednjovjekovna civilizacija zapadne Evrope</i> , Beograd 1974; G. Ostrogorski, <i>Istorija Vizantije</i> , Beograd 1959; M. Bloch, <i>Feudalno društvo</i> , Zagreb 1958; J. Kalmet, <i>Feudalno društvo</i> , Sarajevo 1957; F. Hiti, <i>Istorija Arapa</i> , Sarajevo 1967; <i>Povijest Mađarske</i> , (ur. P. Hanak), Zagreb 1995; Prokopije, <i>Tajna istorija</i> , Beograd 1988.
.

Naziv predmeta i kod: Bosanski/hrvatski/srpski jezik I, FIL BHS 101
Semestar (semestri) i broj bodova: I semestar; 1 P + 1 V, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Student treba da ovlada pravopisnim pravilima i vještinom pravilnog pisanja. Cilj vježbi jeste smanjiti broj jezičkih nedoumica.
Sadržina vježbi: Na vježbama se stalno provode kvizovi i analizira pravopisna problematika.
Preduvjeti za upis predmeta: Upisan studij Komparativne književnosti/ Historije/ Historije umjetnosti/ Južnoslavenske književnosti (jednopredmetni studij)
Načini provjere znanja na vježbama: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru)
Udžbenici: Aktuelni pravipisi – prema izboru standardnog jezika.
Literatura: Hasnija Muratagić-Tuna, <i>Bosanski, hrvatski, srpski, aktuelni pravopisi</i> . Ljiljana Jojić, <i>Pravopisni priručnik (dodatak Velikom rječniku hrvatskoga jezika)</i> .

Studentske obaveze i način polaganja ispita sastoje se iz nekoliko dijelova.

Studenti su (1) dužni redovno prisustovati svim oblicima nastave (predavanja i vježbe), uredno se pripremati za nastavu i aktivno učestvovati u svim za to predviđenim oblicima nastavnog rada, (2) pristupiti polaganju dvaju ispitnih testova u toku nastave (polusemestralni / parcijalni – nakon 7 sedmica nastave, te drugi parcijalni ispit na kraju semestra). U slučaju nezadovoljenja ovih ispitnih obaveza, studenti su dužni pristupiti (3) kumulativnom ispitu – pismenom i usmenom, odnosno (4) dodatnim konsultacijama i polaganju popravnog kumulativnog ispita (u za to predviđenom terminu, ako nije položen kumulativni ispit).

Konačna ocjena određuje se na osnovu (1) urednog pohađanja nastave, priprema za nastavu i učešća na vježbama (max. 20%), (2) polusemestralnog parcijalnog ispita (max. 40%)/ i drugog parcijalnog ispita na kraju semestra (max. 40%), u slučaju nezadovoljenja definiranih ispitnih obaveza, (3) kumulativnog ispita ili popravnog kumulativnog ispita (max. 50%).

Naziv predmeta i kod: Latinski jezik I	FIL ROM 100
Semestar (semestri) i broj bodova: I semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS*	
Trajanje: 1 semestar	
Tip kolegija: predavanja + vježbe	
Status predmeta: obavezni + opći	
Cilj predmeta:	
Cilj svakog jezika, pa tako i latinskog, jest upoznavanje, razumijevanje i prepoznavanje jezične strukture, kao i razumijevanje izvanjezičnog, tj. civilizacijskog konteksta u kojem se kroz taj jezik prenose neke informacije. Konačni je cilj učenja steći osnove latinskog jezika, tj. najnužnije znanje kojim bi studenti s uspjehom mogli pristupiti čitanju lakših latinskih tekstova i prevesti ih na materinski jezik.	
Učenjem latinskog jezika šire se pogledi na antički svijet rimske kulture, duhovnog nasljeđa i upoznaju se vrijednosti koje se temelje na univerzalnim načelima. Izvlačeći pouke iz mudrih razmišljanja starih Rimljana, student širi svoje vidike i povezuje sve te vrijednosti sa suvremenim svijetom.	
Sadržaj predmeta:	
Usvajanje vokabulara, gramatičkih sadržaja (imenica i pridjeva, priloga, zamjenica i brojeva), analize, razumijevanje i prevođenje teksta te upoznavanje s izvanjezičnim sadržajima. Kroz jednostavne i kratke rečenice, analizom teksta studenti uočavaju gramatičke oblike i njihovu funkciju u rečenici - tekstu.	
Preduvjeti za upis predmeta: nema	
Način provjere znanja: kontinuirano tokom semestra, a završni ispit samo usmeno.	
Udžbenici:	
<i>Elementa latina</i> = osnove latinskog jezika, Veljko Gortan, Oton Gorski, Pavao Pauš, Školska knjiga, Zagreb, 2004.	
Literatura:	
<i>Latinska gramatika</i> , Gortan - Gorski - Pauš, Školska knjiga, Zagreb.	
<i>Rječnici</i> - raznih autora i izdavača.	
* Ovaj predmet nosi različit broj ECTS bodova ukoliko se sluša kao opći.	

Naziv predmeta i kod: Turski jezik I: Opći predmet FIL TUR 103
Semestar (semestri) i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; ECTS 3
Trajanje: I. semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu o osnove turskog jezika kao i da ovladaju gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Što se tiče predavanja ona su usmjereni na teorijska i lingvistička promišljanja o strukturi turskog jezika, dok je cilj vježbi osposobiti studenta za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama.
Sadržina predmeta: Uvod u povijest turskog jezika; opis i klasifikacija turskih samoglasnika i suglasnika; struktura riječi – fonotaktička i morfotaktička pravila turskog jezika; temeljne promjene na morfonološkoj razini: vokalna harmonija; progresivna i regresivna asimilacija; ozvučavanje; geminirani konsonanti; sinkopa; osnovni modeli imenske i glagolske rečenice; posebni pravopisni znaci. Predavanja se izvode usmeno dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: kontinuirano tokom semestra kroz testove: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i pismeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Udžbenici: 1. Čaušević, E. (1996), <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i> , Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb. 2. Đindjić, S. <i>Udžbenik turskog jezika</i> , Beograd

Naziv predmeta i kod: Engleski jezik 1 — strani jezik, FIL ANG 103
Semestar i broj bodova: I. semestar; 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar, dva sata sedmično
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznавanja engleskog jezika radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu Stranog jezika 2 čiji je osnovni cilj produbljavanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morphologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanja tekstova. Nastava za pregled gramatike iz prve dvije podoblasti je zamišljena u vidu predavanja i popratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. glagoli 2. imenice, 3. pridjevi 4. prilozi 5. zamjenice ; 6. član 7. brojevi 8. rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treću podoblast se vrši isključivo na satovima vježbi. Težište vježbi je usmjereni ka pronalaženju glavne potke teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta te aktivnom prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura. Od studenata se očekuje i sposobnost smislene diskusije na engleskom na tematske cjeline koje dati tekstovi obraduju.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom nastave (učešće na časovima vježbi-20%, dva kolokvija/ testa – 50%, i jednog eseja na zadatu temu- 30% = 100%) ili završnom provjerom znanja (pismeno).
Udžbenik: 1. Grgić, Berislav, i Brihta, Jolanda, Engleska gramatika za svakoga , Školska knjiga, Zagreb, 1986.; 2. Murphy, Raymond, English Grammar in Use , Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Literatura: 1. Alexander, L. G., New Concept English: Developing Skills (An Integrated Course For Intermediate Students) , Longman Group Ltd, London, 1971.: Units One and Two (stranice 8- 98).

RUSKI JEZIK (opći kurs)

Naziv predmeta i kod: Ruski jezik – opći kurs FIL SLA 103, FIL SLA 104
Semestar (semestri) i broj bodova: I. i II. semestar; 1 sat predavanja i 1 sat vježbi; ECTS 3 (I. semestar ECTS 3; II. semestar ECTS 3)
Trajanje: I. i II. Semester
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći/izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika, kao općeg predmeta, je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksike, gramatike, predviđene programom. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti. Da bi se to postiglo, potrebno je da studenti nauče osnove fonetskog sistema ruskog jezika, da ovladaju ruskom grafijom i ortografijom, da ovladaju govornim modelima u okviru programom predviđene tematike i usvojenog gramatičkog gradiva, da usvoje leksički i gramatički minimum predviđen programom.
Sadržina predmeta:
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15. sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor, ili završni test (ispit): pismeni i usmeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. Vera Hruš. Sputnik – Udžbenik ruskog jezika za srednjoškolce i odrasle početnike. Zagreb. 1997.3. 26 urokov po razvityju reči. Moskva, «Russkij jazyk». 2000.

Naziv modula: Opći predmet FIL GER 103						
Naziv predmeta: NJEMAČKI JEZIK KAO OPĆI PREDMET						
Status predmeta: opći predmet	Semestar:	Časova: 2 1P + !V	ECTS: 3			
Ciljevi kolegija:						
Ospoznajanje studenata za razumijevanje ključnih informacija iz tekstova koji tematiziraju stvari koje su im poznate i kojima su neposredno okruženi: studij, slobodno vrijeme, putovanja, te za usmenu i pismenu komunikaciju iz navedenih oblasti. Ospoznajanje studenata za razumijevanje lakših tekstova koji se tiču predmeta njihovog studija. Nakon odslušanog kolegija studenti bi trebali vladati njemačkim jezikom na nivou B2 Evropskog referentnog okvira.						
Aktivnosti tokom semestra:						
Prva sedmica	Lek. 1: Junge Leute von heute – Wie junge Leute wohnen Gr: weil i obwohl; Präteritum von <i>haben</i> i <i>sein</i>					
Druga sedmica	Lek. 2: Urlaub und Reisen Gr: Perfekt mit <i>haben</i> / <i>sein</i> , Perfekt der trennbaren und nicht trennbaren Verben; Fragen mit <i>welch-</i>					
Treća sedmica	Lek. 3 Gesundheit Gr: Ratschläge mit sollt-; Komparativ i Superlativ; wenn und dass-Sätze					
Četvrta sedmica	Lek.4: Farben und Typen Gr: Adjektivdeklination					
Peta sedmica	Lek 5 Leben im Ausland Gr: Nebensätze mit <i>damit</i> und <i>ohne...zu+ Infinitiv</i> Konjunktiv II					
Šesta sedmica	Lek 6 Berufe Nebensätze mit <i>so dass</i> , Genitiv nach Nomen und Präpositionen, <i>brauchen</i> als Verb und Modalverb					
Sedma sedmica	Lek 7 Konflikte und Lösungen Gr: Pronominaladverbien und Fragepronomen, HS mit <i>denn</i>					
Osma sedmica	Polusemestralni ispit					
Deveta sedmica	Lek 8 Gemeinsinn statt Egoismus Gr: n-Deklination, Nebensätze mit <i>statt</i> , <i>zu + Infinitiv</i> , <i>anstatt dass</i> , <i>statt + Genitiv</i>					
Deseta sedmica	Lek 9: Medien Gr: Passiv, Verben als Nomen, NS mit <i>seit</i> , <i>während</i> , <i>bvor</i>					
Jedanaesta sedmica	Lek 10: Hochschulen und Universitäten					
Dvanaesta sedmica	Lek 11: Internationale Studiengänge					
Trinaesta sedmica	Lek 12: Integrationsprozess Europa – die Organe der EU					
Četrnaesta sedmica	Završni semestralni ispit					
Obaveze studenata:						
Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu. Svaki rad i zalaganje tokom izvođenja nastave bit će vrednovan. U četrnaestoj nastavnoj sedmici organizira se završni ispit. On se polaze pismeno uz mogućnost i usmenog razgovora. Konačna ocjena se izvodi iz ocjene praćenja rada studenta u nastavi i ocjene koju je student dobio prilikom završne provjere.						
Za vanredne studente ocjena se utvrđuje isključivo putem ispita.						

II SEMESTAR

Naziv predmeta i kod: Historijska metodologija; FIL HIS 133
Semestar (semestri), broj časova i bodova: II semestar; 2 sata (P); 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa razvojem historijske metode kroz historiju, sa stupnjevima istraživačkog postupka, odnosno o zanatu istoričara i općim principima naučnog rada.
Sadržaj predmeta: Pojam historijske metode, tehnike.Historijsko mišljenje i kako se ono gradi. Spoznajni proces u historijskom istraživanju; predmet i sredstva spoznaje. Izvori pozitivnog znanja u historiji sa posebnim osvrtom na historijske izvore: pojam, klasifikacija i kriteriji za klasifikaciju historijskih izvora. Stupnjevi istraživačkog postupka: heuristika, kritika izvora, interpretacija podataka i prezentiranje rezultata. O sintezi kao metodu u historiji. Opći principi naučnog rada.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: kontinuirano tokom semestra; pismeni
Udžbenici:
Literatura: <i>M. Gross</i> , Suvremena historiografija, Zagreb 1996. <i>M. Šamić</i> , Kako nastaje naučno djelo, uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada-opšti pristup, osmo izdanje, Sarajevo 1990. <i>M. Sarić</i> , Opći principi naučnog rada, Beograd 1989; <i>B. Đurđev</i> , Na zastarem stranputicama, Sarajevo 2002.

Naziv predmeta i kod: Historija starog Rima; FIL HIS 104
Semestar (semestri), broj časova i bodova: II semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni + izborni
Cilj predmeta: Studenti stiču temeljna znanja iz historije, arheologije i umjetnosti starog Rima, odnosno obuhvata vlasti Republike i Imperije od legendarnog osnivanja grada Rima i rane Italije do zvaničnog datuma pada Zapadnog i prerastanja Istočnog Carstva u grčko-bizantsko Carstvo.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Historijska topografija Rima, Italije i zemalja obuhvaćenih širenjem Republike i Imperije. Izvorna građa i savremena historiografija. Periodizacija i kronologija rimske historije. Rana Italija, Etrurci i njihova kultura, Grci na tlu Italije, italski narodi. Rim u doba kraljeva. Doba rane Republike. Pokorenje Italije od strane Rima. Punski ratovi. Ratovi na istoku. Ustanci robova, djelatnost braće Grakh. Kasna Republika, Julije Cezara. Oktavijan August i stvaranje Carstva. Cezarova diktatura. Građanski ratovi poslije Cezara. Oktavijan i njegova politička djelatnost. Carevi iz dinastije Julijevaca- Klaudijevaca, Flavijevaca i Antonina. Rimska ekonomika, kultura, religija, umjetnost. Širenje istočnih kultova u I i II st. n. e. i doba ranog krščanstva. Kasno Rimsko Carstvo. 476 god.n.e. i sudbina Zapadnog Rimskog Carstva.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar, vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog (koji je eliminatoran) i usmenog dijela.
Udžbenici:
Literatura: N. A. Maškin, <i>Istorija Starog Rima</i> , Beograd 1951; <i>Oksfordska istorija Rimskog sveta</i> , Beograd, 1999; D. Bruić, <i>Vodič kroz svet antike</i> , Beograd, 2002;

<p>Naziv predmeta i kod: Historija Ilira; FIL HIS 105</p> <p>Semestar (semestri), broj časova i bodova:II semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 4 ECTS</p> <p>Trajanje:1 semestar</p> <p>Tip kolegija:predavanje, seminar, vježbe</p> <p>Status predmeta:obavezni+izborni</p> <p>Cilj predmeta:</p> <p>Studenti stiču temeljna znanja iz historije, arheologije i umjetnosti naroda koji pripadaju Ilirskoj etničkoj zajednici od početka željeznog doba, odnosno protohistorijskog razdoblja, preko antičkog razdoblja i rimske vladavine do pojave Slavena na granicama ilirskih provincija.</p>
<p>Sadržaj predmeta:</p> <p>Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Historijska topografija ilirskih zemalja. Periodizacija i kronologija razvijenja Ilira. Izvorna građa i savremena naučna stajališta po pitanju Ilira. Porijeklo ilirske etničke zajednice i neolitsko i Indoевropsko nasljede. Grčka kolonizacija na Jadranu, Nastanak i razvitak ilirskih naroda, Autarijati i njihova ekspanzija, invazija Kelta, Ardijejci i «Ilirska država», Delmati, Japodi, Dardanci, Daorsi, Dezitijati, Mezeji, Breuci. Rimska osvajanja i rimsko prisustvo na ovom prostoru. Ustanak 6-9 god.n.e. Iliri u rimsko doba. Peregrinski <i>civitates</i>-i i municipalna organizacija ilirskih provincija. Romanizacija. Uloga Ilira u Rimskom Carstvu. Materijalna kultura i duhovni život Ilira. Ilirski ostaci na Balkanu i propast antičke civilizacije.</p>
<p>Preduyjeti za upis predmeta:nema</p> <p>Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar, vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog (koji je eliminatoran) i usmenog dijela.</p>
<p>Udjbenici:</p>
<p>Literatura:</p> <p>A. Stipčević, <i>Iliri</i>, Zagreb; <i>Kulturna istorija BiH</i>, Sarajevo, 1966 (doba prahistorije i antike); <i>Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja II svjetskog rata</i>, (doba prahistorije i antike), Sarajevo 1994; J. J. Wilkes, <i>Iliri</i>, Split, 2001; P. Cabanes, <i>Iliri od Bardileja do Gencija</i>, Zagreb, 2002;</p>

Naziv predmeta i kod: Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII-XV st.); FIL HIS 106
Semestar (semestri), broj časova i bodova: II semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 5 bodova
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti stječu osnovna znanja o povijesti Zapadne Europe u naznačenom razdoblju, obilježenom procesom modernizacije društvenih struktura koje će u tom obliku dočekati sljedeći period modernizacije koncem XVIII stoljeća.
Sadržaj predmeta: Razvoj gradova feudalne Evrope od XI do XV st. Njemačko carstvo poslije borbe za investituru (XII-XIII st.). Križarski ratovi. Francuska od XI do XIII st. Engleska od XI do XIII st. William Osvajač. Trinaesto stoljeće – kulminacija srednjovjekovne Evrope. Četrnaesto stoljeće – vrijeme opadanja i nevolja. Francuska u XIV i XV st. Engleska u XIV i XV st. Njemačko carstvo od XIII do XV st. Italija i papstvo od XIII do XV st. Pape u Avigonu. Zapadna šizma. Španjolska i Portugalija od XI do XV st. Skandinavske zemlje od XI do XV st. Češka i Poljska od XI do XV st. Ruske zemlje od XI do XV st. Venecija od XII do XV. st. Ugarska od XI do XV st. Crkva i hereze na Zapadu od XI do XV. st. Kultura zapadne Evrope od XI do XV st. Preporod u Italiji (XIV – XV st.). Renesansa. Humanizam u Evropi.
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar i vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udžbenici: H. Pirenne, <i>Povijest Evrope od seobe naroda do XVI stoljeća</i> , Zagreb 1956;
Literatura: M. Šunjić, <i>Hrestomatija izvora za opštu istoriju srednjeg vijeka</i> , Sarajevo 1980; R. Lopez, <i>Rođenje Evrope</i> , Zagreb 1978; J. Le Goff, <i>Srednjovjekovna civilizacija zapadne Evrope</i> , Beograd 1974; J. Le Goff, <i>Za jedan drugi srednji vek</i> , Novi Sad 1997; J. Le Goff, <i>Civilizacija srednjovjekovnog Zapada</i> , Zagreb 1998; M. Bloch, <i>Feudalno društvo</i> , Zagreb 1958; J. Kalmet, <i>Feudalno društvo</i> , Sarajevo 1957; J. Kulischer, <i>Opća ekonomска povijest</i> , Zagreb 1957; N. Morton, <i>Istorija Engleske</i> , Sarajevo 1955; Peroa-Duse-Latrej, <i>Istorija Francuske I</i> , Beograd 1961; <i>Povijest Mađarske</i> , (ur. P. Hanak), Zagreb 1995; B. Tuchman, <i>Daleko zrcalo (Zlosretno XIV stoljeće)</i> , I-II, Zagreb 1984.

Naziv predmeta i kod: Pomoćne historijske discipline; FIL HIS 134
Semestar (semestri), broj časova i bodova: II semestar; 2 sata (P); 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta:
Cilj ovog kolegija je upoznavanje studenata o nastanku i razvoju osnovnih pomoćnih historijskih disciplina i njihovom značaju u istraživačkom radu historičara.
Sadržaj predmeta:
<i>Paleografija:</i> nastanak i razvoj. Materijali i pribor za pisanje. Pojava pisma. Latinsko, cirilsko i glagoljsko pismo. Bosančica.
<i>Diplomatika:</i> nastanak i razvoj. Diploma-isprava i njene unutrašnje i vanjske karakteristike (osnovni dijelovi isprave).Podjela isprava po mjestu nastanka i pravnom sadržaju. Falsifikati. Kancelarije i notarijati.
<i>Hronologija:</i> osnove izučavanja vremena kroz historiju. Osnovni dijelovi datuma. Određivanje dana u mjesecu (kalende, none, ide). Kontrolni elementi datuma (indikcije, epakte i konkurente, zlatni broj). Početci brojanja godina (ere) i početci novih godina (stilovi). Nastanak i razvoj <i>sfragistike, numizmatike i heraldike</i> s posebnim osvrtom na bosanske pečate, novce i grbove.
<i>Arhivistika:</i> Razvoj arhivistike kao pomoćne historijske nauke. Pojam arhiva i arhivske građe: arhivski fondovi i zbirke. Spoljna služba arhiva (registrature). Unutrašnje uređenje arhiva. Sređivanje arhivske građe: tematski sistem, fondovski sistem, registraturni sistem i sistem slobodne provenijencije. Konzervacija i restauracija arhivske građe. Mikrofilmovanje. Publikovanje arhivske građe.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: kontinuirano tokom semestra; pismeni
Udžbenici:
Literatura:
<i>S. Antoljak</i> , Pomoćne istorijske nauke, Kraljevo 1971;
<i>V. Novak</i> , Latinska paleografija, Beograd 1952;
<i>J. Stipišić</i> , Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi, Zagreb 1972 (1991)
<i>B. Zmajić</i> , Heraldika, sfragistika, genealogija, Zagreb 1971 ;
<i>Priručnik za arhiviste</i> , Zagreb 1977.

Naziv predmeta i kod: Bosanski/hrvatski/srpski jezik II, FIL BHS 102
Semestar (semestri) i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja i 1 sat vježbi, ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Student treba da ovlada pravopisnim pravilima i vještinom pravilnog pisanja. Cilj vježbi jeste smanjiti broj jezičkih nedoumica.
Sadržina vježbi: Na vježbama se stalno provode kvizovi i analizira pravopisna problematika.
Preduvjeti za upis predmeta: Upisan studij Historije/ Historije umjetnosti/ Južnoslavenske književnosti/ Komparativne književnosti
Načini provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ nakon sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru)
Udžbenici: Aktuelni pravipisi – prema izboru standardnog jezika.
Literatura: Hasnija Muratagić-Tuna, <i>Bosanski, hrvatski, srpski, aktuelni pravopisi</i> . Ljiljana Jojić, <i>Pravopisni priručnik (dodatak Velikom rječniku hrvatskoga jezika)</i> .

Studentske obaveze i način polaganja ispita sastoje se iz nekoliko dijelova.

Studenti su (1) dužni redovno prisustvovati svim oblicima nastave (predavanja i vježbe), uredno se pripremati za nastavu i aktivno učestvovati u svim za to predviđenim oblicima nastavnog rada, (2) pristupiti polaganju dvaju ispitnih testova u toku nastave (polusemestralni / parcijalni – nakon 7 sedmica nastave, te drugi parcijalni ispit na kraju semestra). U slučaju nezadovoljenja ovih ispitnih obaveza, studenti su dužni pristupiti (3) kumulativnom ispitu – pismenom i usmenom, odnosno (4) dodatnim konsultacijama i polaganju popravnog kumulativnog ispita (u za to predviđenom terminu, ako nije položen kumulativni ispit).

Konačna ocjena određuje se na osnovu (1) urednog pohađanja nastave, priprema za nastavu i učešća na vježbama (max. 20%), (2) polusemestralnog parcijalnog ispitu (max. 40%) i drugog parcijalnog ispita na kraju semestra (max. 40%), u slučaju nezadovoljenja definiranih ispitnih obaveza, (3) kumulativnog ispitu ili popravnog kumulativnog ispita (max. 50%).

Naziv predmeta i kod: Latinski jezik II	FIL ROM 101
Semestar (semestri) i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS*	
Trajanje: 1 semestar	
Tip kolegija: predavanja + vježbe	
Status predmeta: obavezni + opći	
Cilj predmeta:	
Cilj svakog jezika, pa tako i latinskog, jest upoznavanje, razumijevanje i prepoznavanje jezične strukture, kao i razumijevanje izvanjezičnog, tj. civilizacijskog konteksta u kojem se kroz taj jezik prenose neke informacije. Konačni cilj je učenja steći osnove latinskog jezika, tj. najnužnije znanje kojim bi studenti s uspjehom mogli pristupiti čitanju lakših latinskih tekstova i prevesti ih na materinski jezik.	
Učenjem latinskog jezika šire se pogledi na antički svijet rimske kulture, duhovnog nasljeđa i upoznaju se vrijednosti koje se temelje na univerzalnim načelima. Izvlačeći pouke iz mudrih razmišljanja starih Rimljana, student širi svoje vidike i povezuje sve te vrijednosti sa suvremenim svijetom.	
Sadržaj predmeta:	
Usvajanje vokabulara, gramatičkih sadržaja (glagola i sintakse glagolskih imena), analize, razumijevanje i prevođenje teksta te upoznavanje s izvanjezičnim sadržajima. Kroz jednostavne i kratke rečenice, analizom teksta studenti uočavaju gramatičke oblike i njihovu funkciju u rečenici - tekstu.	
Preduvjeti za upis predmeta: nema	
Način provjere znanja: kontinuirano tokom semestra, a završni ispit samo usmeno	
Udžbenici: <i>Elementa latina</i> = osnove latinskog jezika, Veljko Gortan, Oton Gorski, Pavao Pauš, Školska knjiga, Zagreb, 2004.	
Literatura: <i>Latinska gramatika</i> , Gortan - Gorski - Pauš, Školska knjiga, Zagreb. <i>Rječnici</i> - raznih autora i izdavača.	
* Ovaj predmet nosi različit broj ECTS bodova ukoliko se sluša kao opći.	

Naziv predmeta i kod: Turski jezik II: Opći predmet	FIL TUR 104
Semestar (semestri) i broj bodova:	II. semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; ECTS 3
Trajanje:	II. semestar
Tip kolegija:	predavanje i vježbe
Status predmeta:	obavezan
Cilj predmeta:	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu o osnove morfologije turskog jezika kao i da ovladaju gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Što se tiče predavanja ona su usmjerena na vrste riječi u turskom jeziku i njihova morfološka i morfosintaktička obilježja dok je cilj vježbi osposobiti studenta za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama.
Sadržina predmeta:	Vrste riječi u turskom jeziku; imenice – leksička, struktura i gramatička svojstva imenica: kategorija broja, roda, posvojnosti, određenosti, padeža; apozicija; pridjevi i komparacija pridjeva; turski glagol, prezent na – yor, futur; glagolski način: imperativ; postpozicije, kvazipostpozicije; zamjenice; prilozi; brojevi. Predavanja se izvode usmeno dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevodenje i vježbe elementarne konverzacije).
Preduvjeti za upis predmeta:	Turski jezik I: opći predmet
Način provjere znanja:	kontinuirano tokom semestra kroz testove: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i pismeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Udžbenici:	Čaušević, E. (1996), <i>Gramatika suvremenoga turskog jezika</i> , Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb. Đindić, S. <i>Udžbenik turskog jezika</i> , Beograd

RUSKI JEZIK I i II(opći kurs)

Naziv predmeta i kod: Ruski jezik – opći kurs FIL SLA 103, FIL SLA 104
Semestar (semestri) i broj bodova: I. i II. semestar; 1 sat predavanja i 1 sat vježbi; ECTS 6
I. semestar 3 ECTS; II semestar 3 ECTS
Trajanje: I. i II. Semester
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći/izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika, kao općeg predmeta, je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksičke, gramatike, predviđene programom. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti. Da bi se to postiglo, potrebno je da studenti nauče osnove fonetskog sistema ruskog jezika, da ovladaju ruskom grafijom i ortografijom, da ovladaju govornim modelima u okviru programom predviđene tematike i usvojenog gramatičkog gradiva, da usvoje leksički i gramatički minimum predviđen programom.
Sadržina predmeta:
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15. sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor, ili završni test (ispit): pismeni i usmeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">2. B. Tošović. Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. Vera Hruš. Sputnik – Udžbenik ruskog jezika za srednjoškolce i odrasle početnike. Zagreb. 1997.4. 26 urokov po razvityju reči. Moskva, «Russkij jazyk». 2000.

Naziv predmeta i kod: Strani jezik 2 (engleski), FIL ANG 104
Semestar i broj bodova: II. semestar; 1 sati predavanja i 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar, dva sata sedmično
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Revizija i produbljavanje već postojećeg znanja studenata iz osnovnih gramatičkih struktura (vrste riječi, te rečenične strukture), osposobljavanje studenata da vladaju neophodnom općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme studenata za daljni samostalni rad na tekstovima iz struke.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri medjusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morphologija), revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanja tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja i dostignuća, sa posebnim akcentom na tekstovima iz struke. Nastava za pregled gramatike iz prve dvije podoblasti je zamišljena u vidu vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. glagoli; 2. imenice; 3. pridjevi; 4. prilozi; 5. zamjenice; 6. član; 7. brojevi; 8. rečenica. Nastava za treću podoblast se vrši isključivo na satovima vježbi a njihovo težište je na pronalaženju glavne potke teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta te aktivnom prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura prilikom analiziranja i razumijevanja tekstova općeg i stručnog karaktera. Od studenata se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina te sposobnost smislene diskusije na engleskom na date tematske cjeline.
Preduvjeti za upis predmeta: upisan II. semestar tekuće godine, položen Engleski jezik 1- opći.
Način provjere znanja: kontinuirano tokom nastave (učešće na časovima vježbi – 20%; dva kolokvija/testa – 50% i jednog eseja na zadatu temu 30% = 100%) ili završnom provjerom znanja (pismeno).
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grgić, Berislav, i Brihta, Jolanda, <i>Engleska gramatika za svakoga</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1986. 2. Yule, George, <i>Oxford Practice Grammar - Advanced</i>, Oxford University Press, Oxford, 2006. 3. Hewings, Martin, <i>Advanced Grammar in Use</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Izbor tekstova općeg tipa. Izvori: <i>Opportunities Upper Intermediate Test Book</i>, Pearson Education Limited 2002, Harlow; <i>The Guardian Weekly</i>. Naslovi: <i>Why don't we all laugh at the same things</i>; <i>Why do the Irish speak English?</i>; <i>About beauty</i>; <i>Welcome to SKIN DEEP</i>; <i>Comfort and joy</i>; <i>Why are rainforests important?</i>; <i>Growing up with brothers and sisters</i>; <i>America is work: 'Whistle while you work'</i>; <i>Emoticons, emails and letter writing</i>. 2. Clarke, M. J., <i>English Studies Series 1</i>, Oxford University Press, London, 1966: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>The Nature, Object and Purpose of History</i>, R. G. Collingwood from <i>The Idea of History</i>. 2. <i>The Expansion of Western Civilization</i>, Arnold Toynbee from <i>Civilization on Trial</i>. 3. <i>Peter the Great</i>, B. H. Sumner from <i>Survey of Russian History</i>. 4. <i>The United States in 1790</i>, S. E. Morison from <i>History of the United States</i>.

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik II – opći	FIL ROM 104
Semestar (semestri) i broj bodova: II semestar, 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
Cilj predmeta:	
Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljivanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.	
Sadržaj predmeta:	
U toku prvog i drugog semestra studenti se upoznaju sa slijedećim morfološkim kategorijama gramatike francuskog jezika: les classes des mots ou parties du discours; le nom: les sous-classes et catégories; les déterminants: les classes de déterminants; les pronoms: les classes de pronoms; l'adjectif qualificatif; le verbe: les sous-classes de verbes; la conjugaison des verbes; les adverbes: les classes d'adverbes; les prépositions: les classes de prépositions; les conjonctions: les conjonctions de coordination et de subordinations; les propositions coordonnées et les propositions subordonnées.	
Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevodenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu.	
Prevođenje stručne literature	
Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.	
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit <i>Francuski jezik I - opći</i>	
Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.	
Udžbenici:	
Literatura:	
Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 1</i> , Paris, Hatier/ Didier, 1995 Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i> , Beograd, 1982.	
Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademске godine	

**III
SEMESTAR**

Naziv predmeta i kod: Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku; FIL HIS 221
Semestar (semestri), broj časova i bodova: III semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija:predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti će steći osnovna znanja i osnovnu terminologiju vezanu uz historiju jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku, te znanja o problemskim istraživanjima i načinima na koje historičari koriste izvore i kako ih tumače.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature; Karakteristike epoha: vrijeme, prostor, feudalizam, ekonomija, kršćanstvo, kultura i civilizacija. Feudalizam na jugoistoku Evrope: baština i pronjija. Doseljavanje Slavena. Odnos Avara i Slavena. Slaveni između Franaka, Bizanta i Mađara. Odnos prema zatečenim stanovnicima. Stvaranje teritorijalnih i političkih organizacija kod Slavena. Društveni odnosi. Kršćanstvo i pismenost na jugoistoku Evrope. Germanizacija. Bogumilstvo u Makedoniji i Bugarskoj. Razvoj rano-srednjovjekovnih slavenskih država: Država Karantanskih Slavena. Samuilovo carstvo, Hrvatska država (Trpimirovići), Duklja, Srbija, Bugarska. Bizantska uprava u Dalmaciji. Dolazak Mađara. Slobode dalmatinskih gradova. Kultura i umjetnost rano-srednjovjekovlja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave /predavanje, seminar i vježbe/ (aktivno zalaganje: usmeno i pismeno izlaganje) predstavlja 50% ocjene. Ispit će se sastojati od pismene i usmene provjere znanja. Pismeni dio ispita je eliminatoran.
Udžbenici: <i>Historija (Istorija) naroda Jugoslavije I</i> , Zagreb (Beograd) 1953; S. Ćirković, <i>Srbi u srednjem veku</i> , Beograd 1995; N. Klaić, <i>Povijest Hrvata u srednjem vijeku</i> , Zagreb, 1990;
Literatura: K. Frencis, <i>Sloveni I-II</i> , Beograd 1989; T. Živković, Južni Sloveni pod vizantijskom vlašću (600-1025), Beograd 2002;; I. Voje, <i>Nemirni Balkan</i> , Ljubljana 1994; M. Kos, <i>Istorija Slovenaca</i> , Beograd 1960; T. Raukar, <i>Hrvatsko srednjovjekovlje</i> , Zagreb 1997;; <i>Istorija Crne Gore I</i> , Titograd 1967; <i>Istorija makedonskog naroda I</i> , Skopje 1970.

Naziv predmeta i kod: Bosna u ranom srednjem vijeku; FIL HIS 211
Semestar (semestri), broj časova i bodova: III semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz ranosrednjovjekovne bosanske historije koje bi mogli primjenjivati u svom budućem radu te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Posebnosti bosanske ranosrednjovjekovne historije s obzirom na pojavu imena, prostor. Doseđivanje Avara i Slavena, njihov odnos prema zatečenom stanovništvu, te odnos Avara i Slavena, nastanak bosanske države, odnosi sa susjednim južnoslavenskim državama. Kratak pregled historije onih krajeva koji su kasnije postali dijelom srednjovjekovne bosanske države, a do tada su se razvijali u sastavu susjedne hrvatske i srpske države (npr. Zahumlje, Travunija, Paganija). Prelamanje zapadnih i istočnih utjecaja u Bosni u vjerskom i kulturnom životu (kršćanstvo, Bosanska biskupija). Bosna u bizantskoj i ugarskoj balkanskoj politici, otvaranje Bosne dubrovačkim trgovcima, pojava dualističke hereze i pokušaji njezina suzbijanja. Bosna između Ugarske i Rimske kurije u XIII. st. te u vlasti Bribirskih knezova.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar, i vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni dio ispita je eliminatoran.
Udžbenici: S. Ćirković, <i>Istorija srednjovekovne bosanske države</i> , Beograd 1964; N. Klaić, <i>Srednjovjekovna Bosna</i> , Zagreb 1994; J. Šidak, <i>Studije o »Crkvi bosanskoj« i bogumilstvu</i> , Zagreb 1975; <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do pada ovih zemalja pod osmansku vlast</i> , (prilog N. Miletić), Sarajevo 1984
Literatura: D. Kovačević-Kojić, <i>Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države</i> , Sarajevo 1978, str. 17-27; B. Grafenauer, <i>Prilog kritici izvještaja Konstantina Porfirogeneta o doseljenju Hrvata</i> , Historijski zbornik V/1-2, Zagreb 1952., 1-56; Trpković, Veljan, <i>Humska zemlja</i> , Zbornik Filozofskog fakulteta, VIII/1, Beograd 1964, 225-260; Tošić, Đuro, <i>Trebinjska oblast u srednjem vijeku</i> , Beograd 1998.

Naziv predmeta i kod: Historija jugoistočne Evrope u osmanskem periodu (do 1606.); FIL HIS 222
Semestar (semestri), broj časova i bodova: III semestar, 4 sata (1P+2V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studente sa najvažnijim procesima koji su uticali na nastanak i razvoj osmanske države i društva, te njihov uticaj na stanovništvo zemalja jugoistočne Evrope koji su došli pod sultanovu vlast. Posebno će se u toku predavanja naglasak staviti na uzroke i posljedice ovakvog stanja. Pojedina pitanja će se dopunjavati kroz seminarsku nastavu gdje će se studenti osposobljavati za samostalan rad s izvornom građom i stručnom literaturom. U sklopu toga će se učiti da sam pismeno i usmeno izlaže temu za koju se opredijelio.
Sadržaj predmeta: Studenti će se upoznati sa značajem ovog predmeta u kompleksu historije zemalja jugoistočne Evrope, te sa unutrašnjim i vanjskim faktorima koji su uticali na nastanak i razvoj osmanskog društva. U sklopu toga, obratit će se pažnja na uticaj Seldžučkog i Bizantskog carstva i pojedinih njihovih institucija koje su Osmanlije prihvatile i modifikovale u svom timarskom sistemu. Posebna izlaganja će se odnositi na društveno, vojno, privredno i kulturno stanje osmanske države. Uporedo sa prikazivanjem stanja na tlu Male Azije kroz predavanja će se studenti upoznati i sa teritorijalnim širenjem vlasti osmanskih sultana do druge polovine XV stoljeća. U sklopu toga tematski i hronološki će se prikazati širenje osmanske vlasti na prostorima srednjovjekovne Bugarske, Trakije, Peloponeza i drugih dijelova današnje Grčke, albanskih plemena, ustank Skender – bega Kastriota, osvajanje srednjovjekovne srpske države, Vlaške, Moldavije, te Ugarskog kraljevstva. Sve će to biti povezano sa praćenjem događaja na tlu Anadolije i ratovanje Osmanlija sa anadolskim begovima. Posebno će se predavati prerastanje Osmanskog carstva u regionalnu silu, osvajanja i teritorijalne promjene u Osmanskom carstvu do mira u Žitvatoroku 1606. godine. U ovom vremenskom okviru obrađivat će se i uvodenje osmanskog državnog i društveno-ekonomskog sistema, razvoj klasičnih institucija, te utjecaj osmanske vladavine na konfesionalnu i kulturnu komponentu i položaj stanovništva u zauzetim zemljama.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran. Aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu kroz usmeno i pismo izlaganje čini 50 % ocjene.
Udžbenici: Literatura: H. Inaldžik, <i>Osmansko carstvo, klasično doba 1300-1600</i> , Beograd 1974, Zagreb 2002; J. Matuz, <i>Osmansko carstvo</i> , Zagreb 1992; <i>Istorija Osmanskog carstva</i> , prr. R. Mantran, Beograd 2002, <i>Historija osmanske države i civilizacije</i> , prr. (E. Ihsanoglu), Sarajevo 2004., <i>Historija naroda Jugoslavije II</i> , Zagreb 1959 F. Koprulu, <i>Porijeklo Osmanske carevine</i> , Sarajevo, 1955;

Naziv predmeta i kod: Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580); FIL HIS 212
Semestar (semestri), broj časova i bodova: III semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje seminar
Status predmeta: obavezno + izborni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznati studenta sa stanjem i prilikama u posljednjim decenijama srednjovjekovne Kraljevine Bosne, te uzrocima njenog nestanka i dolaska pod sultanovu vlast. Također, studentima će se ukazati na određene specifičnosti nove osmanske uprave i njenih institucija. Sve to bit će kroz nastavu izvođeno uz poređenje sa drugim sredinama i ukazivanja na sve uzročno – posljedične pojave. Kroz predavanja i seminarski rad nastojat će se student osposobiti za samostalno kritičko vrednovanje historiografije Bosne osmanskog perioda.
Sadržaj predmeta: Ovaj predmet obuhvata vremenski period od prvih akindžijskih upada na teritoriju Kraljevine Bosne 1386. godine, pa do osnivanja posebne osmanske pokrajine poznate pod imenom Bosanski ejlet (1580). U toku predavanja studenti će se upoznati sa osmanskom osvajačkom taktikom, mjestom i ulogom Skopskog krajišta u osmanskom osvajanju Bosne, bosanskim krajištem, te ulogom Isa – bega Ishakovića u svim tim historijskim dešavanjima. Posebno će se govoriti o vremenu nestanka srednjovjekovne bosanske države 1463. godine, političkoj, zakonodavnoj, ekonomskoj i kulturnoj djelatnosti u vrijeme sultana Mehmeda II Fatihu, formiranju bosanskog , a kasnije hercegovačkog , zvorničkog i drugih sandžaka, formiranju jajačke i srebreničke banovine, te uspostavljanje osmanskog timarskog sistema u Bosni. U toku predavanja bit će više riječi o prilikama u Bosni za vrijeme uprave Gazi Husrev – bega, Ferhad – paše Sokoloviću i drugih ličnosti koji su doprinijeli razvoju Sarajeva, Banja Luke i drugih urbanih mjesta. Dužna pažnja poklonit će se cijelokupnoj društvenoj, vojnoj, privrednoj djelatnosti i aktivnosti, kao i migracionim kretanjima, te konfesionalnoj promjeni domaćeg stanovništva. U sklopu toga bit će više riječi i o Vlasima i njihovoj organizaciji.
Preduvjeti za upis predmeta: Način provjere znanja: Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran. Aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu kroz usmeno i pismo izlaganje čini 50 % ocjene.
Udžbenici: Literatura: H. Šabanović, <i>Bosanski pašaluk</i> , Sarajevo, 1982; Grupa autora, <i>BiH od najstarijih vremena do kraja drugog svjetskog rata</i> , Sarajevo, 1998; A.Handžić, <i>Studije o Bosni</i> , Istanbul, 1994; S.S.H. Muvekit, <i>Povijest Bosne 1</i> , Sarajevo, 1999, A.Aličić, <i>Pokret za autonomiju Bosne od 1831 do 1832</i> , Sarajevo, 1996; H. Kreševljaković, <i>Izabrana djela I-IV</i> , Sarajevo, 1991.

Naziv predmeta i kod: Pedagogija I, 200-210
Semestar (semestri) i broj bodova: III semestar, 1 sat predavanja, 1 vježbi 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički ili opći
Cilj predmeta: Steći opće znanje iz Pedagogije s osnovama psihologije kao bitne odrednice u radu s odgajanicima (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, pedagoške konvencije, znanje principa i generalizacija u odgojnem radu, poznavanje teorija škole i kurikuluma, te osnovni razvojno-psihološki podaci, neophodni za razumijevanje odgoja i obrazovanja)). Razumjeti teorijske i praktične probleme odgojne djelatnosti u različitim socijalnim kontekstima (obitelj, škola, društvena zajednica...). Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj pedagoških teorijskih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije pažnje u prepoznavanju pedagoških problema. Osvijestiti vrijednosti i stavove u oblasti evaluacije odgojno-obrazovnog rada.
Sadržaj predmeta: Osnove pedagogije: zašto pedagogija? Suvremene društvene oprilike i prostor odgojno-obrazovnog rada. Kratki osvrt na historiju školstva i pedagogije. Pedagogija i druge znanosti. Osnovni pedagoški pojmovi. Suvremeni kontekst razumijevanja djetinjstva i mladosti. Tri aspekta odgojne djelatnosti. Međuljudski odnos kao temelj odgojnog procesa. Socijalna percepcija i nastavnikova uloga. Emocionalni stavovi i rad u razredu. Nastavnik kao razrednik, nastavnik kao odgajatelj. Obiteljski i školski odgojni rad. Teorije o obitelji, teorije o školi. Odnos nastavnik-roditelj u svjetlu suradnje i/ili partnerstva. Nastavnik i refleksivna pedagogija. Posebna poglavila iz inkvizije u odgojno-obrazovnom radu.
Preduvjeti za upis predmeta: u skladu s Pravilima studiranja
Način provjere znanja: test znanja
Udžbenici:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bratanić, M., "Mikropedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993. 2. Gudjons, H., "pedagogija -temeljna znanja", Educa, Zagreb, 1994 3. Vukasović, A., "Pedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993.
Literatura:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Glasser, Kvalitetna škola, Educa, Zagreb, 1993 2. Gordon, T., "Umijeće roditeljstva", Kreativni centar, Beograd, 2001. 3. Juul, J., "Vaše kompetetno dijete", Educa, Zagreb, 1995. 4. Pašalić - Kreso, A., "Koordinate obiteljskog odgoja", Jež, Sarajevo, 2004. 5. Slatina, Od indidvidue do ličnosti - Prilog teoriji konfluentnog obrazovanja, Štampa, Zenica, 2005.

**IV
SEMESTAR**

Naziv predmeta i kod: Arheologija Bosne i Hercegovine; FIL HIS 261
Semestar, broj časova i bodova: III semestar, 2 sata (P), 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti stiču temeljna znanja iz arheologije Bosne i Hercegovine od najranijih perioda do zaključno sa srednjim vijekom.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Pojam Arheologije. Metode arheoloških istraživanja. Pomoćne nauke i arheologija. Geološka prošlost Bosne i Hercegovine. Rani čovjek na tlu Bosne i Hercegovine. Kultura paleolitika, privredni i duhovni život paleolitskog čovjeka na tlu Bosne i Hercegovine. Paleolitska nalazišta u Bosni i Hercegovini. Epoha neolitika. Neolitske kulture u Bosni i Hercegovini. Pojava metala. Kulture brončanog doba u Bosni i Hercegovini. Željezno doba (Halštat, Laten). Kulture željeznog doba na tlu BiH (Glasinac, Donja Dolina, Srednjobosanska kultura, Ripač). Antička materijalna kultura na tlu BiH. Srednjovjekovna materijalna kultura na tlu BiH.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave činio bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela.
Udžbenici: B. Gavela, <i>Praistorijska arheologija</i> , Sarajevo 1979; <i>Kulturna istorija BiH</i> (A. Benac; Đ. Basler; B. Čović), Sarajevo 1984; B. Čović, <i>Od Butmira do Ilira</i> , Sarajevo 1976; <i>Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja II svjetskog rata</i> , (E. Imamović), Sarajevo 1994; Grupa autora, <i>Arheologija</i> , Beograd 1995.
Literatura:

Naziv predmeta i kod: Crkva Bosanska; FIL HIS 262
Semestar, broj časova i bodova: IV semestar, 2 sata (2P), 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije srednjovjekovne Crkve bosanske koje bi mogli primjenjivati u svom budućem radu te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Heretički pokreti u srednjem vijeku. Vjerske prilike u srednjovjekovnoj Bosni. Stavovi historiografije o nastanku Crkve bosanske. Uloga i utjecaj Crkve bosanske u srednjovjekovnom društvu. Hijerarhija Crkve bosanske. Testament gosta Radina. Nestanak Crkve bosanske sa historijske pozornice.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela.
Udžbenici: J. Šidak, <i>Studije o »Crkvi bosanskoj« i bogumilstvu</i> , Zagreb 1975.
Literatura:

<p>Naziv predmeta i kod: Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku; FIL HIS 223</p> <p>Semestar (semestri), broj časova i bodova: IV semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 4 ECTS</p> <p>Trajanje: 1 semestar</p> <p>Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe</p> <p>Status predmeta: obavezni</p> <p>Cilj predmeta:</p> <p>Studenti će steći osnovna znanja i osnovnu terminologiju vezanu za historiju jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku, te znanja o problemskim istraživanjima i načinima na koje historičari koriste izvore i kako ih tumače.</p>
<p>Sadržaj predmeta:</p> <p>Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Slovenačke zemlje u razvijenom srednjem vijeku. Razvoj gradova. Hrvatska: Hrvatska pod Arpadovićima i Anžuvincima. Razvoj dalmatinskih gradova. Mletačka vlast u Dalmaciji. Istra i Slavonija. Ekonomija. Društveni odnosi. Dubrovnik: postanak i razvoj, državno i društveno uređenje, dubrovačko posredništvo između zaleđa i Evrope. Srbija Nemanjića. Crkveno i državno osamostaljivanje. Raspad Srpskog carstva. Despotovina Lazarevića i Brankovića između Mađara i Osmanlija. Ekonomija (rudarstvo) i razvoj gradova. Društvena hijerarhija. Zeta pod Nemanjićima i Balšićima. Ekonomija. Makedonija i Bugarska između Srbije, Bizanta i Osmanskog Carstva. Albanija u srednjem vijeku. Kultura i umjetnost u razvijenom srednjem vijeku. Pad srednjovjekovnih država pod osmansku vlast.</p>
<p>Preduvjeti za upis predmeta:nema</p> <p>Način provjere znanja: Angažman u toku nastave /predavanje, seminar i vježbe/ (aktivno zalaganje: usmeno i pismeno izlaganje) predstavlja 50% ocjene. Ispit će se sastojati od pismene i usmene provjere znanja.</p>
<p>Udžbenici:</p> <p><i>Historija (Istorija) naroda Jugoslavije I</i>, Zagreb (Beograd) 1953; S. Ćirković, <i>Srbi u srednjem veku</i>, Beograd 1995; N. Klaić, <i>Povijest Hrvata u srednjem vijeku</i>, Zagreb, 1990;</p>
<p>Literatura:</p> <p>I. Voje, <i>Nemirni Balkan</i>, Ljubljana 1994; M. Kos, <i>Istorija Slovenaca</i>, Beograd 1960; T. Raukar, <i>Hrvatsko srednjovjekovlje</i>, Zagreb 1997; S. Ćirković, <i>Srbi u srednjem veku</i>, Beograd 1995; <i>Istorija Crne Gore</i>, II/1-2, Titograd 1967; M. Šunjić, <i>Dalmacija u XV stoljeću</i>, Sarajevo 1967; V. Foretić, <i>Povijest Dubrovnika do 1808.</i>, I, Dubrovnik 1980.</p>

Naziv predmeta i kod: Bosna u razvijenom srednjem vijeku; FIL HIS 213
Semestar (semestri), broj časova i bodova: IV semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz bosanske historije razvijenog srednjeg vijeka kako bi ista mogli primjenjivati u svom budućem radu te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Osamostaljivanje Bosne nakon pada Mladina II. Banovanje Stjepana II, odnos s Ugarskom, teritorijalno širenje, privredni razvoj zemlje, rудarstvo i trgovina, stranci u Bosni, dolazak franjevaca, prvi samostani, crkvene prilike, djelovanje Crkve bosanske. Tvrtko, ban i kralj, odnos s vlastelom, Ugarskom, jačanje zemlje, Bosna i prilike u susjedstvu, osvajanja u Podrinju i Dalmaciji, stjecanje kraljevskog naslova. Bosna slabih vladara i moćnih oblasnih gospodara, ugarske pretenzije i rastuća osmanska opasnost, unutrašnji razdori, traženje vanjske pomoći i neuspjeli pokušaji spašavanja zemlje, svečana kraljevska krunidba 1461. i neizbjegni slom 1463. Mjesto Bosne u tokovima tadašnje evropske stvarnosti i uloga koju u sudaru s nadmoćnjom silom nije mogla dugo igrati.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar, i vježbe) kroz aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni dio ispita je eliminatoran.
Udjbenici: S. Ćirković, <i>Istorija srednjovekovne bosanske države</i> , Beograd 1964; J. Šidak, <i>Studije o »Crkvi bosanskoj« i bogumilstvu</i> , Zagreb 1975; D. Kovačević-Kojić, <i>Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države</i> , Sarajevo 1978;
Literatura: <i>Povijest Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do 1463</i> , Sarajevo 1991; P. Andelić, <i>Bobovac i Kraljeva Sutjeska</i> , Sarajevo 1973; P. Živković, <i>Tvrtko II Tvrtković</i> , Sarajevo 1981; S. Ćirković, <i>Rusaška gospoda</i> , Istoriski časopis 21, Beograd 1974, 5-17; M. J. Dinić, <i>Državni sabor srednjovekovne Bosne</i> , Beograd 1955; D. Kovačević, <i>Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni</i> , Sarajevo 1961.

Naziv predmeta i kod: Historija jugoistočne Evrope u osmanskem periodu (1606-1791); FIL HIS 224
Semestar (semestri), broj časova i bodova: IV semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+ izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog predmeta je upoznati studente sa najvažnijim historijskim događanjima u zemljama jugoistočne Evrope koje su bile pod osmanskom vlašću .
Sadržaj predmeta: Studenti će se upoznati sa društveno-ekonomskim i kulturnim prilikama na jugoistoku Evrope u XVI i XVII stoljeću, pri čemu će se posebna pažnja posvetiti uzrocima i manifestiranju krize u Carstvu, ratovima koji su vođeni u XVII i XVIII stoljeću, te odlukama, značaju i posljedicama zaključenih mirovnih ugovora. Sve će to biti praćeno prezentiranjem uticaja susjednih, prije svega evropskih zemalja toga vremena, na nastalo stanje u osmanskoj državi i društvu. Posebno će se govoriti o položaju naroda jugoistočne Evrope koji su nalazili pod osmanskom upravom. U okviru ovog predmeta obrađivat će se i organiziranje vojne krajine i prilike u zemljama jugoistočne Evrope koje su se nalazile u sastavu Mletačke republike i Habsburške monarhije.
Preduvjeti za upis predmeta: Način provjere znanja: Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran. Redovno pohađanje nastave je uvjet da se pristupi ispitu, a aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu kroz usmeno i pismeno izlaganje čini 50 % ocjene.
Udžbenici: Literatura: J. Matuz, <i>Osmansko carstvo</i> , Zagreb, 1992; <i>Istorija Osmanskog carstva</i> , prr. R. Mantran, Beograd, 2002; A. Sućeska, <i>Ajani, prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka</i> , Sarajevo, 1965, <i>Historija naroda Jugoslavije II</i> , Zagreb, 1959, Beograd 1960; E. Pelidžija, <i>Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira (1699-1718)</i> , Sarajevo, 1989, <i>Historija osmanske države i civilizacije</i> , prr. (E. Ihsanoglu), Sarajevo, 2004; Ibrahim Alajbegović Pečevija, <i>Historija 1520-1640</i> , knj. II, Sarajevo 2000,

Naziv predmeta i kod: Bosanski ejalet (1580-1791); FIL HIS 214
Semestar (semestri), broj časova i bodova: IV semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenat sa najznačajnijim procesima koji su uticali na osobenosti Bosne osmanskog perioda. Time će biti u prilici da vide u čemu je sličnost, a u čemu posebnost teritorija koje su stoljećima bili poznati pod imenom Bosanski ejalet, sa drugim današnjim zemljama koje su takođe bile pod sultanovim ili suverenitetom austrijskog cara ili mletačkog dužda, a koji se tiču širih prostora.
Sadržaj predmeta: U toku predavanja obrađivat će se historija Bosanskog ejaleta od njegovog nastanka, 1580. godine, do sklapanja Svištovske mira 1791. godine. Zbog svog geostrateškog položaja to je vrijeme kada ova osmanska pokrajina ima značajnu ulogu u odbrani granica evropskog dijela Carstva. Zbog toga je potrebno ukazati na mjesto i značaj vojnog i društveno - ekonomskog faktora. Pored toga upoznati sa novonastalim administrativnim promjenama, kako u nastanku novih sandžaka, tako i u njihovom ukidanju ili teritorijalnom smanjenju poslije ratova iz zadnjih decenija XVII, te tokom cijelog XVIII stoljeća. Posebna pažnja će se posvetiti odžakluk timarima i njihovom značaju za Bosanski ejalet. Oni će imati direktnog odraza i na društvenu diferencijaciju. U sklopu toga bit će više riječi o procesu čiflučenja na tlu Bosanskog ejaleta, odnosu sela i grada, te nastanku novih urbanih sredina. Posebno mjesto posvetit će se vakufu i drugim vidovima zaklade. Također, bit će obrađeni ratovi koji su se ovdili na ovome tlu, te mirovni ugovori u onim tačkama koji se direktno odnose na Bosnu. Slabljenje timarskog sistema, bune i neredi koji su bili prisutni tokom XVII i XVIII stoljeća, obrazovni i kulturni život, te migraciona kretanja i konfesionalni odnosi obuhvataju posebne tematske cjeline u ovom predmetu. Sve će se to povezati i sa privrednim prilikama ovoga perioda.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Pisani ispit je eliminatoran. Redovno pohađanje nastave je uvjet da se pristupi ispitu, a aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu kroz usmeno i pismeno izlaganje čini 50 % ocjene.
Udžbenici:
Literatura: H. Šabanović, <i>Bosanski pašaluk</i> , Sarajevo, 1982; Grupa autora, <i>BiH od najstarijih vremena do kraja drugog svjetskog rata</i> , Sarajevo, 1998; E. Pelidžija, <i>Banjalučki boj 1737. uzroci i posljedice</i> , Sarajevo, 2003; A. Sučeska, <i>Ajani, prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka</i> , Sarajevo, 1965.; H. Kreševljaković, <i>Izabrana djela I-IV</i> , Sarajevo, 1991; A. Aličić, <i>Pokret za autonomiju Bosne od 1831 do 1832</i> , Sarajevo, 1996; N. Filipović, <i>Odžakluk timari</i> , POF V, 1955; I. Kasumović, <i>Školstvo i obrazovanje u bosanskom ejaletu za vrijeme osmaske uprave</i> , Mostar, 1999; M. Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i> , Sarajevo, 1997.

Naziv predmeta i kod: Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789); FIL HIS 201
Semestar (semestri), broj časova i bodova: IV semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan+izboran
Cilj predmeta: Studente treba upoznati sa osnovnim pojmovima koji su vezani za period ranog novog vijeka, a bez kojih se ne bi moglo shvatiti gradivo sa kojim će se upoznati u toku studija. Shvatanja evropskih i svjetskih historijskih dešavanja olakšat će studentima uočavanje i razumijevanje takvih ili sličnih pojava u nacionalnoj historiji, te ih usmjeriti na komparativni pristup određenim historijskim subjektima.
Sadržaj predmeta: Nakon što se studenti upoznaju sa temama koje će slušati u toku predavanja i na seminarima, predstavlja im se popis izvora i literature koje će biti dužni koristiti u toku nastave i za ispite. Potom će se upoznati sa temama koje će se obrađivati u sklopu ovog predmeta-pojam humanizma i renesanse (definicija pojma, najveći stvaraoci ovog perioda u Evropi, evropski centri rane i kasne renesanse)/doba Velikih geografskih otkrića(preduslovi, prva otkrića, hronološki pregled otkrića, otkrivene civilizacije, posljedice otkrića)/pojava reformacije (glavni predstavnici, tok i pravac širenja protestantske misli, vjerski sukobi, period vjerske tolerancije)/Tridesetogodišnji rat(uzroci, povod, tok, zaključenje Vestfalskog mira, rat Španije i Francuske i okončanje istog)/ratovi za dinastička nasljeda (uzroci, povod, tok i završetak rata za špansko, poljsko, austrijsko i bavarsko nasljeđe, posljedice)/doba prosvjećenosti(filozofska misao, najveći predstavnici, pojava «enciklopedista», put ka revoluciji)/privreda i društvo Evrope u ovom periodu(kratak presjek kroz ovaj period i komparacija između pojedinih evropskih zemalja)/američki rat za nezavisnost. Studenti će se sa pomenutim temama upoznati i preko izvora i preko literature
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Polaze se pismeni i usmeni dio ispita. Pored toga, u ocjenu će se uračunati i aktivnost studenta za vrijeme nastave (usmena aktivnost, pisanje radova na date teme). Angažman u toku nastave činio bi 50 % ocjene. Pismeni ispit je eliminator
Udžbenici:
Literatura: H.Kenigsberger, Dž. Mouz i Dž. Bouler, <i>Evropa u šesnaestom veku</i> , Beograd 2002; D.H. Penington, <i>Evropa u sedamnaestom veku</i> , Beograd 2002; M.S. Anderson, <i>Evropa u osamnaestom veku</i> , Beograd 2003; <i>Povijest svijeta</i> , II, Marjan-Tisak, Split 2005.; J. Kulišer, <i>Opća ekonomска povijest svijeta</i> , Zagreb 1957.

Naziv predmeta i kod: Pedagogija II, 200-210
Semestar (semestri) i broj bodova: IV semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi, 2ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: zajednički ili opći
Cilj predmeta: Steći osnovno znanje iz didaktike i metodike kao preteče metodičkim predmetima na matičnim odsjecima (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, oblici rada u nastavi, znanje principa i generalizacija u odgojnem radu). Razumjeti teorijske i praktične probleme nastavnog i vannastavnog rada.. Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj didaktičko-metodičkih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije kreativnosti u realizaciji nastavnih sadržaja. Ojačati vještina evaluacije u nastavnom radu.
Sadržaj predmeta: Odnos pedagogije i umjetnosti, pedagoškog rada i umjetničkog stvaranja. Analiza razvojno-psiholoških procesa u primjerima iz prakse ili književnih formi. Samoposmatranje kao didaktičko sredstvo: ja-nastavnik. Percepcija idealnog odgajatelja. Socijalna reverzibilnost u redu. Igranje uloga kao metoda učenja i poučavanja. Crtež, bajka i film kao sredstvo u odgojnem radu. Posebni slučajevi inkluzivnog obrazovanja. Didaktičko-metodička vrijednost nastavnih sadržaja iz odgoja za demokraciju. Pismeno i usmeno obraćanje slušateljima/polaznicima.
Preduvjeti za upis predmeta: u skladu s Pravilima studiranja
Način provjere znanja: tri eseja na samostalno odabранe teme
Udžbenici:
4. Bratanić, M., "Mikropedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993. 5. Gudjons, H., "pedagogija -temeljna znanja", Educa, Zagreb, 1994 6. Vukasović, A., "Pedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993.
Literatura:
6. Glasser, Nastavnik u kvalitetnoj školi, Educa, Zagreb, 1993. 7. Gordon, T., "Kako biti uspešan nastavnik", Kreativni centar, Beograd, 2001. 8. Bašić et al., "Integralni metod", Alinea, Zagreb, 1994. 9. Kalaš, Dž. (ed.), "Praktikum: Projektivna predsatva -ideje za grupni rad", MDD, Sarajevo, 2003. 10. Mavrak, M. (ed.), "Praktikum za kreativniji i zajednički rad učenika i nastavnika", MDD, Sarajevo, 2002. 11. Slatina, "Nastavni metod", Filozofski fakultet, Sarajevo, 1998.

Naziv predmeta i kod: Osmansko carstvo i Dubrovačka republika; FIL HIS 361
Semestar (semestri) i broj bodova: V semestar, 2 sata (2 P), 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenta sa međusobnim vezama Osmanskog carstva i Dubrovačke republike na političkom/diplomatskom, ekonomskom, kulturnom i ostalim relevantnim poljima: od prvih kontakata do kraja 18. stoljeća.
Sadržaj predmeta: Predavanja će započeti s prvim dodirima između Osmanskog carstava i Dubrovačke republike, te će se se kraja semestra hronološki pratiti karakter i razvijanje međusobnih odnosa do konca 18. stoljeća. Posebna pažnja posvetit će se diplomatskim odnosima i dubrovačkim poslanstvima na Porti, uspostavljanju harača, njegovom postepenom povećavanju i jačanju osmanskog utjecaja na Dubrovnik. S ciljem sagledavanja ekonomskih odnosa studenti će se upoznati s osnovnim obilježjima trgovine i povlašticama koje je imao Dubrovnik. Na kulturnom polju bit će obrađena međusobna kulturna prožimanja i utjecaji. Radi boljeg razumijevanja ukupnih odnosa Osmanskog carstva i Dubrovnika studenti će se upoznati s osnovnim crtama društvenog i državnog uređenja u svakoj od navedenih država. Krizne situacije u međusobnim odnosima bit će predmet posebnog predavanja, kao i najistaknutije ličnosti u Osmanskom carstvu i Dubrovniku koje su igrale značajnu ulogu na profiliranje njihovih međusobnih odnosa. Posebna pažnja bit će posvećena kontaktima Dubrovnika i Bosanskog ejaleta s kojim je neposredno graničio.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Redovno pohađanje nastave je uvjet da se pristupi ispitu, a aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu kroz usmeno i pismo izlaganje čini 50 % ocjene.
Udžbenici:
Literatura: I. Božić, Dubrovnička i Turska u XIV i XV veku; V. Foretić, Povijest Dubrovnika do 1808; R. Samardžić, Veliki vek Dubrovnika; T. Popović, Turska i Dubrovnik u XVI veku; V. Miović, Dubrovačka diplomacija u Istanbulu; V. Miović, Dubrovačka republika u spisima osmanskih sultana; V. Vinaver, Dubrovačka nova ekonomska politika početkom XVII stoljeća; J. Luetić, O pomorstvu Dubrovačke republike u XVII st.; G. Elezović, Turski spomenici I; L. Vojnović, Dubrovnik i Osmansko carstvo; J. Radonjić, Dubrovačka akta i povelje,

**Naziv predmeta i kod: Putopis kao historijsko svjedočanstvo.
Bosna i Hercegovina u njemačkim putopisima 1531- 2000.**

Semestar (semestri) i broj bodova: 2 ECTS

Trajanje: 1 semestar

Tip kolegija: predavanje

Status predmeta: izborni

Cilj: Osnovni zadatak ovog kolegija je upoznavanje studenata sa putopisom kao historijskim svjedočanstvom i historijskim činjenicama koje su u njemu sadržane.

Način rada: 1 sat sedmično predavanja i jedan sat analize putopisa

Ocenjivanje: provjera znanja u formi diskusije i na kraju semestra prezentacija jednog putopisa po izboru

Sadržaj predmeta:

Predavanja: Studenti bi se u uvodnim predavanjima upoznali sa značenjem pojma imagologija, središtem njenog interesa, kao i slike drugog i stranog a zatim i samorefleksija i slike predstave o samom sebi (autoimages). U središtu razmatranja bi se nalazilo traženje historijskih činjenica u putopisnoj literaturi i analiza dojmova putopisca kao svjedočanstvo vremena.

Studenti bi dobili u elektronskoj formi 30 prevedenih putopisa sa njemačkog jezika, upoznali se sa njihovim sadržajem i pripremali za diskusiju. Pismeni dio ispita bi se odnosio na analizu putopisa po izboru i pisanje rada u formi eseja, a usmeni dio na njegovu javnu prezentaciju.

Preduvjeti za upis predmeta:

Način provjere znanja:

Udžbenici:

Literatura: Huseinovic Ismet, Babic Džemaludin, Svjetlost Evrope u Bosni i Hercegovini, Buybook, Sarajevo 2004.

Ivan Pederin, Bosna i Hercegovina u austrijskim putopisima, Treći program Radio Sarajeva, 39/1982.

Jozo Dzambo, Bosna i Hercegovina u njemačkim tekstovima. Imagoloska skica. Forum Bosnae, 18/2002.

Zijad Sehic, Sarajevo u putopisnoj literaturi na njemačkom jeziku 1531-2000.(CD)

V
SEMESTAR

Naziv predmeta i kod: Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918); FIL HIS 301
Semestar (semestri), broj časova i bodova: V semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 6 ECTS
Trajanje:1 semestar
Tip kolegija:predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta:obavezan+izboran
Cilj predmeta: Studente treba upoznati sa osnovnim pojmovima koji su vezani za period dugog devetnaestog stoljeća, a bez kojih se ne bi moglo shvatiti gradivo sa kojim će se studenti upoznati u nastavku studija. Shvatanja evropskih i svjetskih historijskih dešavanja olakšat će studentima uočavanje i razumijevanje takvih ili sličnih pojava u nacionalnoj historiji, te ih usmjeriti na komparativni pristup određenim historijskim subjektima.
Sadržaj predmeta: Nakon što se studenti upoznaju sa temama koje će slušati u toku predavanja i na seminarima, predstavlja im se popis izvora i literature koje će biti dužni koristiti u toku nastave i za ispite. Potom će se upoznati sa temama koje će se obradivati u sklopu ovog predmeta-Francuska građanska revolucija(stanje u Francuskoj pred revoluciju, izbijanje i prvi dani revolucije, periodizacija francuske revolucije, osnovna obilježja svakog od perioda pomenutih u periodizaciji)/Napoleonovo preoblikovanje Evrope(Napoleonova uloga u revoluciji, Napoleonovi ratovi, nova slika Evrope, kraj Napoleonovog napredovanja i pad)/Bečki kongres(povod sazivanju istog, zemlje učesnice, glavne odredbe kongresa i slika Evrope nakon što je kongres zaključen)/doba revolucionarnih previranja(uzroci, povodi i posljedice revolucija u Evropi 1830. i 1848. godine), ujedinjenje Italije i Njemačke (upoznavanje sa uslovima koji su vladali u ovim podjeljenim zemljama u prvoj polovini 19.st., tok ujedinjenja i nova slika Evrope)/Istočno pitanje(glavni problemi koji se javljaju na Istoku od mira u Kučuk.Kajnardži 1774. do Berlinskog kongresa 1878. godine sa osvrtom na Pariški kongres)/stvaranje različitih saveza u Evropi i krize pred I svjetski rat/ I svjetski rat, izvanevropski svijet. Privreda, društvo i kultura u ovom periodu
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Polaze se pismeni i usmeni dio ispita. Pored toga, u ocjenu će se uračunati i aktivnost studenta za vrijeme nastave (usmena aktivnost, pisanje radova na date teme). Angažman u toku nastave činio bi 50 % ocjene. Pismeni ispit je eliminatoran
Udjbenici:
Literatura:
H. Herder, <i>Evropa u devetnaestom veku</i> , Beograd 2003; Č. Popov, <i>Građanska Evropa, I-II</i> , Novi Sad, 1989; A. J. P. Tejlor, <i>Borba za prevlast u Evropi 1848.-1914.</i> , Beograd 1968.; <i>Povijest čovječanstva. XIX stoljeće</i> , I-IV, Naprijed, Zagreb 1976

Naziv predmeta i kod: Jugoistočna Evropa od kraja XVIII st. do 1878. godine; FIL HIS 321
Semestar (semestri), broj časova i bodova: V semestar, 2 sata (1P+1S), 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije jugoistočne Evrope od konca XVIII stoljeća do 1878. godine kako bi ista mogli primjenjivati u svom budućem radu te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Karakteristike historijskog razvoja naroda jugoistočne Evrope u XIX stoljeću sa posebnim akcentom na južnoslovenske narode. Politička karta, stanovništvo, socijalna, etnička i vjerska struktura, karakteristike agrarnih društava i industrijska revolucija, razvoj saobraćaja. Modernizacijski procesi i njihovi domeni. Nastanak buržoazije i radničke klase. Nacionalni pokreti i njihove karakteristike. Pojava novih ideologija i pokreta, formiranje političkih partija. Obrazovanje, nauka i kultura. Svakodnevni život. Događaji u Jugoistočnoj Evropi u doba istočne krize 1875-1878. San-Stefanski ugovor i Berlinski kongres i njihove posljedice na jugoistoku Evrope.
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar i vježbe) kroz aktivno učešće u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udžbenici:
Literatura: M. Mazower, <i>Balkan, kratka povijest</i> , Zagreb 2003; <i>Istorijs Jugoslavije</i> , Beograd, 1971; F. Gestrin - V. Melik, <i>Istorijs Slovenaca od kraja XVIII stoljeća do 1918.</i> , Sarajevo, 1979; J. Šidak, <i>Hrvatski narodni preporod - Ilirski pokret</i> , Zagreb, 1989; <i>Povijest hrvatskog naroda od 1860. do 1914.</i> , Zagreb, 1968; <i>Istorijs srpskog naroda</i> , V/1-2, Beograd 1981; <i>Istorijs Makedonskog naroda</i> , II, Beograd, 1970

Naziv predmeta i kod: Historija Bosne i Hercegovine od 1791 do 1878. godine; FIL HIS 311
Semestar (semestri), broj časova i bodova: V semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni + izborni
Cilj predmeta: Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije Bosne i Hercegovine od mira u Svištuvo do Berlinskog kongresa kako bi ista mogli primjenjivati u svom budućem radu te se ospozobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Administrativno - teritorijalna podjela Bosanskog ejaleta (vilajeta). Promjene upravne podjele u toku XIX stoljeća. Bosanskohercegovačko društvo XIX stoljeća. Vjerska, etnička i socijalna struktura stanovništva. Svakodnevni život. Provodenje osmanskih reformi u oblasti vojske, administracije i sudstva. Pokret za autonomiju Bosne. Hercegovina pod upravom Ali-paše Rizvanbegovića (Stočevića). Proglašenje Hatišerifa od Gilhane - ukidanje timarsko-spahijskog sistema. Vojna intervencija Porte u Bosni pod vodstvom Omer-paše Latasa. Reorganizacija uprave. Ukipanje institucija osmanskog feudalizma - spahija i esnafa. Provodenje osmanskih reformi pod rukovodstvom Topal Osman-paše. Zavodenje vojne obaveze. Karakteristike seljačkih nemira. Privredni razvoj Bosne i Hercegovine. Zemljoradnja, stočarstvo. Gradovi i gradska privreda - trgovina, zanatstvo. Eksploracija šuma. Začeci kapitalističkih društvenih odnosa u Bosni i Hercegovini. Poreski sistem. Agrarno zakonodavstvo (Ramazanski zakon i Saferska naredba). Strani kapital. Nastanak građanske klase. Razvoj manufaktурne proizvodnje. Interesovanje velikih sila za Bosnu i Hercegovinu i otvaranje konzulata. Ustanak u Hercegovini i Bosni (1875 - 1878) i njegovo prerastanje u Istočnu krizu. Socijalni i politički programi ustanaka. Angažovanje Srbije i Crne Gore u ustanku i njihov odnos prema Bosni i Hercegovini. Kulturno-prosvjetni razvoj Bosne i Hercegovine u XIX stoljeću. Razvoj školstva. Pojava i razvoj štampe. Počeci nacionalnih pokreta. Tekovine osmanske vladavine u Bosni i Hercegovini.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar i vježbe) kroz aktivno učešće u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udžbenici:
Literatura: A. S. Aličić, <i>Uređenje Bosanskog ejaleta od 1789. do 1878. godine</i> , Sarajevo, 1983; A. S. Aličić, <i>Pokret za autonomiju Bosne od 1831. do 1832. godine</i> , Sarajevo, 1996; H. Kapidžić, <i>Ali-paša Rizvanbegović i njegovo doba</i> , Sarajevo, 2001, I. Tepić, <i>B iH u ruskim izvorima (1856-1878)</i> , Sarajevo, 1988; I. Hadžibegović, <i>Postanak radničke klase u Bosni i Hercegovini i njen razvoj do 1914. godine</i> , Sarajevo, 1980;

Naziv predmeta i kod: Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945; FIL HIS 312
Semestar (semestri), broj časova i bodova: V semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta:
Upoznavanje sa glavnim problemima položaja i razvoja Bosne i Hercegovine od sloma Austro-Ugarske do kraja Drugoga svjetskog rata 1945. godine. U fokusu će biti specifičnosti razvoja BiH u jugoslavenskom državnom okviru i u okviru NDH, uz isticanje posebnosti u političkom, društvenom i kulturnom razvoju.
Sadržaj predmeta:
Predavanja će se fokusirati na teme koje ukazuju na specifičnosti razvoja Bosne i Hercegovine u okvirima Jugoslavije i NDH do kraja Drugoga svjetskog rata. (Karakteristike političkog života u Bosni i Hercegovini doba Kraljevine Jugoslavije; Stanovništvo; Razvoj društva – agrarni odnosi i razvoj privrede; Položaj BiH u okviru NDH; Obnova državnosti tokom rata; Materijalne i ljudske žrtve 1941-1945; Vjerske zajednice od 1918 do 1945 godine; Razvoj obrazovanja, nauke i kulture)
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Nastavnik će kontinuirano pratiti rad i angažiranje studenata. Redovno pohađanje i aktivno učešće na predavanjima, seminarima i vježbama donosi 50% ocjene. Na kraju semestra predviđa se pismena i usmena provjera znanja.
Udžbenici:
Literatura: <i>Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata.</i> Sarajevo 1994 (21998, str. 299-384)
<i>Mitar Papić:</i> Školstvo u Bosni i Hercegovini 1918.- 1941. Sarajevo 1984.
<i>Enver Redžić:</i> Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu. Sarajevo 1995
<i>Noel Malcolm:</i> Povijest Bosne – kratki pregled, Zagreb-Sarajevo, 1995.
<i>Ljubomir Zovko:</i> Bosna i Hercegovina 1918.- 1943., državno-pravni položaj, Mostar, 1990.

Naziv predmeta i kod: Historija jugoistočne Evrope 1918-1945; FIL HIS 322
Semestar (semestri), broj časova i bodova: V semestar, 2 sata (1P+1S), 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta:
Upoznavanje sa glavnim fenomenima i društvenim procesima na prostoru jugoistočne Evrope u prvoj polovici 20 stoljeća.
Sadržaj predmeta:
Predavanja će obuhvatiti obradu ključnih pitanja razvoja u prvoj polovici 20 stoljeća: Raspad dviju imperija (Osmanskoga Carstva i Austro-Ugarske Monarhije) i stvaranje novih država u jugoistočnoj Evropi; Politički odnosi i socijalne razvoj u pojedinim državama, sa fokusom na jugoslavenski prostor. Razvoj stanovništva (nacionalna, vjerska i socijalna struktura – sličnosti i razlike u pojedinim zemljama jugoistočne Evrope). Politički odnosi između zemalja jugoistočne Evrope: kontakti i problemi (pitanje Kosova i Makedonije); Značaj jugoistočne Evrope u širem kontekstu evropske politike; Pokušaji stvaranja saveza Balkanskih zemalja: Mala Antanta i Balkanski sporazum; Jugoistočna Evropa u Drugom svjetskom ratu: sudbina pojedinih zemalja, sa akcentom na jugoslavenski prostor.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Nastavnik će kontinuirano pratiti rad i angažiranje studenata. Redovno pohađanje i aktivno učešće na predavanjima, seminarima i vježbama donosi 50% ocjene. Na kraju semestra predviđa se pismena i usmena provjera znanja.
Udžbenici:
Literatura:
<i>Stevan K. Pavlović</i> : Istorija Balkana 1804-1945. Beograd 1999 (2004, str. 336-524)
<i>Branko Petranović</i> : Istorija Jugoslavije 1918-1988, knjiga I i knjiga II, Beograd, 1988;
<i>Marija Todorova</i> : Imaginarni Balkan. Beograd 1999.
<i>Mark Mazower</i> : Balkan. Kratka povijest. Zagreb 2003.
<i>Dr. Bogdan Krizman</i> : Vanska politika jugoslavenske države 1918 – 1941. Diplomatsko-historijski pregled, Zagreb 1975
<i>Jozo Tomasevich</i> : Četnici u Drugom svjetskom ratu 1941 – 1945, Zagreb 1979

Naziv predmeta i kod: Metodika nastave historije; FIL HIS 331
Semestar (semestri), broj časova i bodova: V semestar, 4 sata (P), 4 ECTS
Trajanje: 2 semestra
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Studenti stiču znanja iz Metodika nastave historije
Sadržaj predmeta: Fokus metodike nastave historije definirati je predmet i zadatke nastave historije kroz njezin razvoj kao znanstvene i nastavne discipline u obrazovanju i odgoju sa zadacima koji bi obuhvaćali: upoznavanje historijskih događaja, razvoj historijskog mišljenja, moralni odgoj, stjecanje pozitivnih navika i estetskog osjećaja, ali i:1) ukazati na razvojne faze učenika 2) istaći:značaj nastavnog plana,izvedbenog nastavnog programa i raporeda sati 3) ukazati na materijalne, funkcionalne i odgojne zadatke nastave historije 4) definirati udžbenik i njegovu informacijsku funkciju, radnu bilježnicu, historijsku čitanku i historijski atlas 5) naglasiti nastavne metode: usmenog izlaganja, razgovora, rada na historijskom tekstu ili dokumentu te ukazati na aktivnosti: s cijelim odjeljenjem, s grupom i na individualni rad. 6) ukazati na nastavna sredstva i pomagala: historijske objekte, slike i portrete, crteže, dijagrame i grafikone,na značaj projekcije, filma i radija, sredstva za orientaciju u vremenu – kronološke karte, lenu vremena, historijski kalendar, historijske i geografske karte.7) objasniti strukturu nastavnog sata 8) naglasiti značaj analize, sinteze, generalizacije i komparacije kao osnovnih misaonih operacija u nastavi historije.9) razjasniti globalnu, fragmentarnu, kombiniranu i racionalnu metodu učenja u cilju usmjeravanja, poticanja i motiviranja učenika kako i kada učiti, ali i ukazati na greške nastavnika i učenika u nastavnom procesu. 10) istaknuti značaj pripreme nastavnika za nastavni sat s posebnim naglaskom na pismenu pripreme koja mora voditi računa: o zadacima i artikulaciji nastavnog sata: uvodu, obradi novog gradiva, ponavljanju i vježbanju te s tim u vezi i s oblicima rada: frontalnom, grupnom i individualnom; o tipu nastavnog sata (uvodni, sat obrade novog gradiva, ponavljanja, vježbanja, provjeravanja ili sistematiziranje); nastavnim sredstvima i metodama (usmenog izlaganja, razgovora, demonstracije, rad s udžbenikom, tekstovima i ilustriranim materijalom).
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave činio bi 10 % ocjene. Ispit se sastoji od hospitacija i pismenog dijela.
Udžbenici:
Literatura:T.I. Berend, « <i>Historija – znanstvena disciplina i školski predmet</i> », u: Naše teme, XXVIII, 4,5,Zagreb 1984; Zbornik radova: <i>Jugoslovenski simpozij o nastavi historije</i> , Novi Sad,1972; V. Vego, <i>Metodika nastave povijesti</i> , Mostar 1998; Rendić-Miočević, <i>Didaktičke inovacije u nastavi povijesti</i> , Zagreb 1989; F. Isaković, <i>Ekskurzija kao oblik proširivanja i produbljivanja znanja u nastavi istorije</i> , Nastava povijesti, 1 i 2, Zagreb 1985; B. Drašković, <i>Povjesna karta i povijesni atlas kao temeljna nastavna sredstva za snalaženje u prostornim promjenama u prošlosti</i> , Nastava povijesti, 1, Zagreb 1976.

**VI
SEMESTAR**

Naziv predmeta i kod: Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000); FIL HIS 302
Semestar (semestri), broj časova i bodova: VI semestar, 4 sata (2P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezan + izboran
Cilj predmeta: Studente treba upoznati sa osnovnim pojmovima koji su vezani za period savremene historije, a bez kojih se ne bi moglo shvatiti gradivo sa kojim će se studenti upoznati u nastavku studija. Shvatanja evropskih i svjetskih historijskih zbivanja olakšat će studentima uočavanje i razumijevanje takvih ili sličnih pojava u nacionalnoj historiji, te ih usmjeriti na komparativni pristup određenim historijskim subjektima.
Sadržaj predmeta: . Nakon što se studenti upoznaju sa temama koje će slušati u toku predavanja i na seminarima, predstavlja im se popis izvora i literature koje će biti dužni koristiti u toku nastave i za ispite. Potom će se upoznati sa temama koje će se obrađivati u sklopu ovog predmeta-ekonomski prilike u svijetu u međuratnom periodu sa posebnim osvrtom na planove prevazilaženja kriza pojedinih zemalja/Pojava građanskih diktatatura u Evropi/razmatranje pojave japanskog militarizma/Vojmarska republika (političke prilike, pojava nacional-socijalizma, Hitlerov put ka vrhu)/prilike pred II svjetski rat, izbijanje rata, tok rata/odnosi sila antifašističke koalicije u toku II svjetskog rata/hladni rat (krize i sukobi nakon 1945. godine-Korejski rat, sukob u Vijetnamu, Kubanska kriza i sl.)/integrativni procesi u Evropi nakon 1945. godine/uloga UN-a/antikolonijani pokreti u svijetu. Kulturni razvoj nakon 1945
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Polaze se pismeni i usmeni dio ispita. Pored toga, u ocjenu će se uračunati i aktivnost studenta za vrijeme nastave (usmena aktivnost, pisanje radova na različite teme). Angažman u toku nastave činio bi 50 % ocjene. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udžbenici:
Literatura: Č. Popov, <i>Od Versaja do Danciga</i> , Novi Sad, 1976; Dž. M. Roberts, <i>Evropa 1880-1945</i> , Beograd 2002; A. Mitrović, <i>Vreme netrpeljivih</i> , Beograd, 1978; P. Calvocoressi, <i>Svjetska politika nakon 1945.</i> , Zagreb 2003; <i>Historija čovječanstva. Kulturni i naučni razvoj-XX st.</i> , Zagreb 1969; <i>Svijet nakon II svjetskog rata</i> , Beograd, 1975.

Naziv predmeta i kod: Jugoistočna Evropa od 1878 do 1918. godine; FIL HIS 323
Semestar (semestri), broj časova i bodova:VI semestar, 2 sata (1P+1S), 3 ECTS
Trajanje:1 semestar
Tip kolegija:predavanje, seminar
Status predmeta:obavezni+izborni
Cilj predmeta: Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije jugoistočne Evrope kako bi ista mogli primjenjivati u svom budućem radu te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. Nove samostalne države na jugoistoku Evrope. Karakteristike razdoblja poslije Berlinskog kongresa do Prvog svjetskog rata. Agrarna društva na razmeđu XIX i XX stoljeća. Opći pogled na razvoj kapitalizma, administrativni privredni protekcionizam, (zakoni o industrijalizaciji). Promjene društvene strukture, političke ideje i pokreti. Jugoslovenska misao. Radnički pokret i njegove idejne orijentacije. Balkanske nacionalne države (Srbija, Crna Gora, Rumunija, Grčka i Bugarska) do 1914, "Evropeizacija" načina života na Balkanu. Austro-Ugarska monarhija od 1878. do 1914: nacionalni problemi u Monarhiji. Kraj osmanske vlasti u Evropi: albansko i makedonsko pitanje i njihovi nacionalni pokreti, balkanski ratovi - tok, rezultati i posljedice. Stvaranje nezavisne albanske države. Razvitak obrazovanja, kulture i nauke. Prvi svjetski rat - sukobi velikih imperijalističkih sila. Učešće jugoistočnoevropskih država, zemalja i naroda u zaraćenim blokovima. Mobilizacija. Politička represija. Položaj stanovništva. Ratna privreda. Ratne operacije na prostorima jugoistočne Evrope. Srbija i Crna Gora u ratnim operacijama. Južni Slaveni u austro-ugarskoj vojsci. Stanje na frontovima i u južnoslovenskim zemljama. Stvaranje jugoslovenske države: mnoštvo ideja, koncepcija i nosilaca. Vojnički otpori i dezterterstvo. "Zeleni kadar". Slom Austro - Ugarske i njenih saveznika. Stvaranje države SHS i Kraljevine SHS. Nestanak Osmanskog carstva - Turska republika. Ljudske i materijalne žrtve i druge posljedice prvog svjetskog rata na prostorima jugoistočne Evrope.
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar i vježbe) kroz aktivno učešće u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udjbenici:
Literatura: M. Mazower, <i>Balkan, kratka povijest</i> , Zagreb 2003; M. Todorova, <i>Imaginarni Balkan</i> , Beograd 1999; <i>Istorija Jugoslavije</i> , Beograd, 1971; F. Gestrin - V. Melik, <i>Istorija Slovenaca od kraja XVIII stoljeća do 1918.</i> , Sarajevo, 1979; <i>Povijest hrvatskog naroda od 1860. do 1914.</i> , Zagreb, 1968; <i>Istorija srpskog naroda</i> , VI/1-2 Beograd 1983; <i>Istorija makedonskog naroda</i> , II, Beograd, 1970.

Naziv predmeta i kod: Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu; FIL HIS 313
Semestar (semestri), broj časova i bodova: VI semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obvezni + izborni
Cilj predmeta:
Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije Bosne i Hercegovine u doba austrougarske uprave kako bi ista mogli primjenjivati u svom budućem radu te se ospozobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature. San-Stefanski mir i Bosna i Hercegovina. Berlinski kongres. Okupacija BiH i pokret otpora. Bosna i Hercegovina pod austrougarskom vlašću. Novi civilizacijski okvir. Organizacija vlasti. Državno-pravni položaj BiH u Monarhiji. Društvo. Nacionalna, vjerska, socijalna, obrazovno-kulturna struktura. Novi obrazovni sistem (državne i privatne škole). Pismenost. Promjene u načinu života. Privredni razvoj. Uvođenje kapitalističkog načina proizvodnje. Izgradnja saobraćaja. Industrija. Eksploatacija šuma. Rudarstvo. Zanatstvo. Trgovina. Poljoprivreda. Agrarno pitanje i pravci njegovog razrješavanja. Ustanak u Hercegovini 1882. i njegove posljedice. Kalajev režim - ekonomski i političke karakteristike (1882-1903). Političko i nacionalno organiziranje Srba, Muslimana/Bošnjaka i Hrvata. Političke stranke i listovi. Borba Srba i Muslimana/Bošnjaka za vjersko-prosvjetnu autonomiju. Položaj katoličke crkve (svjetovna crkvena organizacija, redovi). Nacionalna kulturno-prosvjetna društva (Prosvjeta, Gajret, Napredak, Benevolencija i dr.). Radnička klasa i radnički pokret. Građanska (nevladina) društva u Bosni i Hercegovini. - Aneksija BiH 1908. i aneksiona kriza. Ustavno razdoblje, formiranje Bosanskog sabora i njegov rad. Bosna i Hercegovina i susjedne zemlje. Odjek balkanskih ratova. Iznimne mjere. Mlada Bosna i Sarajevski atentat. Reakcija vlasti.
Položaj BiH u ratu. Bosansko-hercegovačka vojska u okviru vojnih snaga Monarhije. Ratna privreda. Socijalne i političke promjene. Stavovi prema stvaranju jugoslovenske države - Srba, Hrvata, Muslimana. Položaj BiH u Državi SHS i ujedinjenje 1. XII 1918.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave (predavanje, seminar i vježbe) kroz aktivno učešće u nastavnom procesu (usmeno i pismeno izlaganje) činilo bi 50 % ocjene. Ispit se sastoji od pismenog i usmenog dijela. Pismeni ispit je eliminatoran.
Udjbenici:
Literatura: M. Imamović, <i>Pravni položaj i unutrašnji politički razvitak BiH od 1878. do 1914. godine</i> , Sarajevo, 1976, 1997; I. Hadžibegović, <i>Postanak radničke klase u Bosni i Hercegovini i njen razvoj do 1914. godine</i> , Sarajevo, 1980; <i>Prilozi za istoriju Bosne i Hercegovine, II</i> , Sarajevo, 1987; Dž. Juzbašić, <i>Nacionalno-politički odnosi i jezičko pitanje u bosanskohercegovačkom Saboru 1910 - 1914.</i> , Sarajevo, 1999.

Naziv predmeta i kod: Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine; FIL HIS 314
Semestar (semestri), broj časova i bodova: VI semestar, 3 sata (1P+1V+1S), 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje sa glavnim problemima položaja i razvoja Bosne i Hercegovine od kraja Drugoga svjetskog rata do stjecanja nezavisnosti 1992 godine, s ciljem razumijevanja suvremenih društvenih kretanja.
Sadržaj predmeta: U okviru predavanja tretirat će se teme koje ukazuju na specifičnosti razvoja Bosne i Hercegovine u okvirima socijalističke Jugoslavije (uspostava komunističkog sistema vlasti i transformacija društva; agrarni odnosi i izgradnja industrije; nacionalni odnosi; položaj vjerskih zajednica; razvoj gradova; nauka, kultura i umjetnost). Bosna i Hercegovina u postkomunističko doba (Ekonomski i politička kriza; formiranje višestranačkog političkog sistema i funkciranja parlamentarizma; pripreme za agresiju – jugoslavenski kontekst; Rat 1992-1995: materijalne i demografske posljedice; Razvoj BiH poslije 1995. godine).
Preduvjeti za upis predmeta: Način provjere znanja: Profesor će kontinuirano pratiti rad i angažiranje studenata. Redovno pohađanje i aktivno učešće na predavanjima, seminarima i vježbama donosi 50% ocjene. Na kraju semestra predviđa se pismena i usmena provjera znanja.
Udžbenici: Literatura: <i>Noel Malcolm: Povijest Bosne – kratki pregled, Zagreb-Sarajevo, 1995.</i> <i>Mehmedalija Bojić: Historija Bosne i Bošnjaka (VII-XX vijek). Sarajevo 2001, str. 225-536</i> <i>Srećko M. Džaja: Politička realnost jugoslavenstva (1918-1991) s posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu. Sarajevo – Zagreb 2004.</i> <i>Husnija Kamberović: Prema modernom društvu. Bosna i Hercegovina od 1945. do 1953. godine, Tešanj 2000.</i> <i>Mirsad Abazović: Kadrovski rat za BiH (1945-1991.), Sarajevo, 1999.</i> <i>Šaćir Filandra: Bošnjačka politika u XX. stoljeću. Sarajevo 1998, str. 199-385</i>

Naziv predmeta i kod: Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine; FIL HIS 324
Semestar (semestri), broj časova i bodova: VI semestar, 2 sata (1P+1S), 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar
Status predmeta: obavezni+izborni
Cilj predmeta:
Upoznavanje sa glavnim fenomenima i društvenim procesima na prostoru jugoistočne Evrope poslije Drugoga svjetskog rata
Sadržaj predmeta:
Materijalne i demografske posljedice Drugog svjetskog rata; Kontekstualiziranje historije jugoistočne Evrope u okvire odnosa velikih sila [različiti utjecaji na historiju jugoistočne Evrope: politički i privredni razvoj zemalja u kojima Sovjetski Savez ima veliki utjecaj – Albanija, Rumunija, Bugarska; stanje u Jugoslaviji u kontekstu evropske i svjetske politike; politički odnosi zemalja jugoistočne Evrope - različite faze u tim odnosima; ideje o stvaranju Balkanske federacije; Balkanski pakt]. Komunizam i socijalne promjene u zemljama jugoistočne Evrope. Jugoistočna Evropa u postkomunističko doba (transformacija komunističkih partija i sudbina komunističkih lidera; kriza i raspad Jugoslavije - nastanak i razvoj novih država).
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Profesor će kontinuirano pratiti rad i angažiranje studenata. Redovno pohađanje i aktivno učešće na predavanjima, seminarima i vježbama donosi 50% ocjene. Na kraju semestra predviđa se pismena i usmena provjera znanja.
Udžbenici:
Literatura:
<i>Ričard Krempton</i> : Balkan posle Drugog svetskog rata. Beograd 2003.
<i>Hrvoje Matković</i> : Povijest Jugoslavije (1918.-1991.). Hrvatski pogled. Zagreb 1998. ili
<i>Branko Petranović</i> : Istorija Jugoslavije, knjiga III. Beograd 1988.
<i>Husnija Kamberović (ur)</i> : Historijski mitovi na Balkanu. Zbornik radova. Sarajevo 2003.
<i>Dušan Bilandžić</i> : Hrvatska moderna povijest. Zagreb 1999. ili
<i>Ivo Goldstein</i> : Hrvatska povijest. Zagreb 2003.
<i>Paul Garde</i> : Život i smrt Jugoslavije, Zagreb 1996.

Naziv predmeta i kod: Metodika nastave historije; FIL HIS 332
Semestar (semestri), broj časova i bodova:VI semestar, 4 sata (P), 4 ECTS
Trajanje: 2 semestra
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Studenti stiču znanja iz Metodika nastave historije
Sadržaj predmeta: Fokus metodike nastave historije definirati je predmet i zadatke nastave historije kroz njezin razvoj kao znanstvene i nastavne discipline u obrazovanju i odgoju sa zadacima koji bi obuhvaćali: upoznavanje historijskih događaja, razvoj historijskog mišljenja, moralni odgoj, stjecanje pozitivnih navika i estetskog osjećaja, ali i:1) ukazati na razvojne faze učenika 2)istaći:značaj nastavnog plana,izvedbenog nastavnog programa i raporeda sati 3) ukazati na materijalne, funkcionalne i odgojne zadatke nastave historije 4) definirati udžbenik i njegovu informacijsku funkciju, radnu bilježnicu, historijsku čitanku i historijski atlas 5) naglasiti nastavne metode: usmenog izlaganja, razgovora, rada na historijskom tekstu ili dokumentu te ukazati na aktivnosti: s cijelim odjeljenjem, s grupom i na individualni rad. 6) ukazati na nastavna sredstva i pomagala: historijske objekte, slike i portrete, crteže, dijagrame i grafikone,na značaj projekcije, filma i radija, sredstva za orientaciju u vremenu – kronološke karte, lento vremena, historijski kalendar, historijske i geografske karte.7) objasniti strukturu nastavnog sata 8) naglasiti značaj analize, sinteze, generalizacije i komparacije kao osnovnih misaonih operacija u nastavi historije.9) razjasniti globalnu, fragmentarnu, kombiniranu i racionalnu metodu učenja u cilju usmjeravanja, poticanja i motiviranja učenika kako i kada učiti, ali i ukazati na greške nastavnika i učenika u nastavnom procesu. 10) istaknuti značaj pripreme nastavnika za nastavni sat s posebnim naglaskom na pismenu pripreme koja mora voditi računa: o zadacima i artikulaciji nastavnog sata: uvodu, obradi novog gradiva, ponavljanju i vježbanju te s tim u vezi i s oblicima rada: frontalnom, grupnom i individualnom; o tipu nastavnog sata (uvodni, sat obrade novog gradiva, ponavljanja, vježbanja, provjeravanja ili sistematiziranje); nastavnim sredstvima i metodama (usmenog izlaganja, razgovora, demonstracije, rad s udžbenikom, tekstovima i ilustriranim materijalom).
Preduvjeti za upis predmeta:nema
Način provjere znanja: Angažman u toku nastave činio bi 10 % ocjene. Ispit se sastoji od hospitacija i pismenog dijela.
Udžbenici:
Literatura:T.I. Berend, « <i>Historija – znanstvena disciplina i školski predmet</i> », u: Naše teme, XXVIII, 4,5,Zagreb 1984; <i>Zbornik radova: Jugoslovenski simpozij o nastavi historije</i> , Novi Sad,1972; V. Vego, <i>Metodika nastave povijesti</i> , Mostar 1998; Rendić-Miočević, <i>Didaktičke inovacije u nastavi povijesti</i> , Zagreb 1989; F. Isaković, <i>Ekskurzija kao oblik proširivanja i produbljivanja znanja u nastavi istorije</i> , Nastava povijesti, 1 i 2, Zagreb 1985; B. Drašković, <i>Povjesna karta i povjesni atlas kao temeljna nastavna sredstva za snalaženje u prostornim promjenama u prošlosti</i> , Nastava povijesti, 1, Zagreb 1976.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
Broj: 02-01/86
Sarajevo, 6. 5. 2008. godien

Nastavno-naučno vijeće Filozofskog fakulteta u Sarajevu Odlukom broj: 02-01/177 od 27. 9. 2005. godine usvojilo je Nastavne planove i programe svih studijskih grupa na svim Nastavno-naučnim odsjecima i katedrama Fakulteta, a u skladu sa principima Bolonjskog procesa.

Senat Univerziteta u Sarajevu dao je saglasnost na usvojene Nastavne planove i programe (Saglasnost Univerziteta u Sarajevu broj: 02-01/156 od 15. 7. 2005. godine).

U toku primjene usvojenih Nastavnih planova i programa uočene su greške tehničke prirode pa je Nastavno-naučno vijeće na sjednici od 18. 4. 2008. godine (Odluka broj: 02-01/86 od 6. 5. 2008. godine) prihvatio tehničke ispravke u Nastavnim planovima i programima školske 2005/2006. godine – (I ciklus studija).

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

Nastavno-naučno vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/189

Sarajevo, 11. 07. 2007.

Na osnovu članova 131. i 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst), Nastavno-naučno vijeće Fakulteta na 25. sjednici od 10. 7. 2007. godine, *donijelo je*

O D L U K U

I

Nastavno-naučno vijeće prihvatiло је предложене исправке у Наставном плану и програму 2005./2006. године Оdsjeka за историју у складу са приједлогом Оdsjeka за историју.

II

Prilog Odluci dopis Odsjeka za historiju.

DOSTAVITI:

- Studentskoj službi
- 2. Prodekanu za nastavno-naučna pitanja
- 3. Odsjeku za historiju
- 4. Sekretaru Fakulteta
- 5. Uz zapisnik
- 6. Arhiva

HISTORIJA KAO JEDNOPREDMETNI STUDIJ

Historija kao jednopredmetni studij organizira se na dva nivoa:

- I Historija kao jednopredmetni trogodišnji studij
- II Historija kao jednopredmetni petogodišnji studij

SEMESTAR I

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija historiografije	FIL HIS 131	2	-	-	4
	Historija starog Istoka	FIL HIS 101	2	1	1	4
	Historija stare Grčke	FIL HIS 102	2	1	1	4
	Arheologija	FIL HIS 132	2	-	-	3
	Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.)	FIL HIS 103	2	1	1	6
	Bosanski ili hrvatski ili srpski jezik		1	1	-	3
	Latinski ili turski jezik		1	1	-	3
	Strani jezik		1	1	-	3
UKUPNO			22		30	

ISPITI NAKON I SEMESTRA:

- Historija historiografije (pismeni)
- Historija starog Istoka (pismeni, usmeni)
- Historija stare Grčke (pismeni, usmeni)
- Arheologija (pismeni)
- Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.)/(pismeni, usmeni)
- Ispiti iz općih predmeta polazu se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu

SEMESTAR II

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historijska metodologija	FIL HIS 133	2	-	-	4
	Historija starog Rima	FIL HIS 104	2	1	1	4

	Historija Ilira	FIL HIS 105	2	1	1	4
	Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII-XV st.)	FIL HIS 106	2	1	1	5
	Pomoćne historijske discipline	FIL HIS 134	2	-	-	4
	Bosanski ili hrvatski ili srpski jezik		1	1	-	3
	Latinski ili turski jezik		1	1	-	3
	Strani jezik		1	1	-	3
	UKUPNO		22			30

ISPITI NAKON II SEMESTRA

- Historijska metodologija (pismeni)
- Historija starog Rima (pismeni, usmeni)
- Historija Ilira (pismeni, usmeni)
- Opća historija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka (XII- XV st.)/(pismeni, usmeni)
- Pomoćne historijske discipline (pismeni)
- Ispiti iz općih predmeta polažu se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu

SEMESTAR III

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku	FIL HIS 221	2	1	1	6
	Bosna u ranom srednjem vijeku	FIL HIS 211	2	1	1	6
	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do 1606.)	FIL HIS 222	1	2	1	5
	Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580.)	FIL HIS 212	2	1	1	6
	Pedagogija		2	-	-	3
	Izborni predmet 1 ¹	FIL HIS 261		2		2
	Izborni predmet 2 ²			2		2

¹ Izborni predmeti ubilježeni pod brojem jedan su obavezni izborni predmeti ponuđeni na Odsjeku za historiju

² Izborni predmeti ubilježeni pod brojem dva su obavezni izborni predmet ponuđeni na Filozofskom fakultetu

UKUPNO		22	30

ISPITI NAKON III SEMESTRA:

- Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Bosna u ranom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do 1606.)/(pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu (do 1580.)/(pismeni, usmeni)
- Ispit iz Pedagogije polaže se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu.
- Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabranih predmeta.

SEMESTAR _IV_

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku	FIL HIS 223	1	1	1	4
	Bosna u razvijenom srednjem vijeku	FIL HIS 213	1	1	1	5
	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (1606-1791)	FIL HIS 224	1	1	1	4
	Bosanski ejalet (1580-1791)	FIL HIS 214	1	1	1	5
	Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789)	FIL HIS 201	2	1	1	6
	Pedagogija		2	-	-	2
	Izborni predmet 1	FIL HIS 262		2		2
	Izborni predmet 2			2		2
	UKUPNO			22		30

ISPITI NAKON IV SEMESTRA

- Historija jugoistočne Evrope u razvijenom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Bosna u razvijenom srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (1606-1791)/(pismeni, usmeni)
- Bosanski ejalet (1580- 1791)/ (pismeni, usmeni)
- Evropska i svjetska historija ranog novog vijeka (1500-1789)/(pismeni, usmeni)
- Ispit iz Pedagogije polaže se prema režimu polaganja određenom na Filozofskom fakultetu.

-Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabranih predmeta.

SEMESTAR V

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918)	FIL HIS 301	2	1	1	6
	Jugoistočna Evropa od kraja XVIII st. do 1878. godine	FIL HIS 321	1	-	1	3
	Historija Bosne i Hercegovine od 1791. do 1878. godine	FIL HIS 311	1	1	1	5
	Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945	FIL HIS 312	1	1	1	5
	Historija jugoistočne Evrope 1918-1945	FIL HIS 322	1	-	1	3
	Metodika nastave historije	FIL HIS 331	4	-	-	4
	Izborni predmet 1	FIL HIS 361		2		2
	Izborni predmet 2			2		2
UKUPNO				22		30

ISPITI NAKON V SEMESTRA:

- Evropska i svjetska historija novog vijeka (1789-1918)/(pismeni, usmeni)
- Jugoistočna Evropa od konca XVIII st. do 1878. godine (pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine od 1791. do 1878. godine(pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine 1918-1945(pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope 1918-1945 (pismeni, usmeni)
- Metodika nastave historije (hospitacije, pismeni)
- Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabranih predmeta.

SEMESTAR VI

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000)	FIL HIS 302	2	1	1	5
	Jugoistočna Evropa od	FIL HIS 323	1	-	1	3

	1878. do 1918. godine					
	Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu	FIL HIS 313	1	1	1	5
	Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine	FIL HIS 314	1	1	1	5
	Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine	FIL HIS 324	1	-	1	3
	Metodika nastave historije	FIL HIS 331	4	-	-	5
	Izborni predmet 1	FIL HIS 362		2		2
	Izborni predmet 2			2		2
	UKUPNO			22		30

ISPITI NAKON VI SEMESTRA

- Evropska i svjetska savremena historija (1918-2000)/(pismeni, usmeni)
- Jugoistočna Evropa od 1878. do 1918. godine (pismeni, usmeni)
- Bosna i Hercegovina u austrougarskom periodu (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Historija Bosne i Hercegovine poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Historija jugoistočne Evrope poslije 1945. godine (pismeni, usmeni)
- Metodika nastave historije (hospitacije, pismeni)
- Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabralih predmeta.

Nastavnici su semestar prije početka održavanja nastave dužni ponuditi listu izbornih predmeta na Odsjeku za historiju i na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Uslov za prelazak na drugu godinu studija su sakupljena 54 (E)CTS studijska boda. Treću, odnosno četvrtu godinu studija mogu upisati samo studenti koji su položili sve ispite iz prethodne dvije godine studija, tj. samo studenti koji su ostvarili 120, odnosno 180 (E)CTS studijskih bodova. Petu godinu mogu upisati samo studenti koji su položili sve ispite iz dvije prethodne godine studija, odnosno oni studenti koji su ostvarili 240 (E)CTS studijskih bodova. U svakoj godini na trogodišnjem studiju student je obavezan napisati i odbraniti po jedan seminarski rad. Seminarski rad se može uzeti iz svih obaveznih predmeta u navedenim semestrima. Na kraju trogodišnjeg studija i nakon položenih svih ispita piše se i brani diplomski rad, koji se uzima iz opće, regionalne ili nacionalne historije. Sa odbranjениm diplomskim radom stiče se stručni naziv profesor historije, sposobljen za rad u osnovnim školama.

HISTORIJA IV i V godina historije kao jednopredmetnog studija.

Pravo upisa (nastavka studija na IV i V godini) imaju studenti koji su izvršili sve predviđene obaveze na trogodišnjem studiju.

SEMESTAR VII

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Grčko-rimska civilizacija	FIL HIS 401	2	1	1	10
	Bosna i Hercegovina u antičko doba	FIL HIS 411	1	-	1	6
	Srednjovjekovna civilizacija (V-XV st.)	FIL HIS 402	2	2	1	10
	Izborni predmet 1	FIL HIS 461		2		2
	Izborni predmet 2			2		2
	UKUPNO			15		30

ISPITI NAKON VII SEMESTRA:

- Grčko-rimska civilizacija (pismeni, usmeni)
- Bosna i Hercegovina u antičko doba (pismeni, usmeni)
- Srednjovjekovna civilizacija (V-XV st.) (pismeni, usmeni)
- Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabranih predmeta.

SEMESTAR VIII

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Bosansko društvo u srednjem vijeku	FIL HIS 412	2	1	1	10
	Historija osmanske kulture i civilizacije	FIL HIS 403	1	1	1	6
	Društvo u Bosni i Hercegovini u osmanskom periodu (1463-1791)	FIL HIS 413	2	1	1	10
	Izborni predmet 1	FIL HIS 462		2		2
	Izborni predmet 2			2		2
	UKUPNO			15		30

ISPITI NAKON VIII SEMESTRA:

- Bosansko društvo u srednjem vijeku (pismeni, usmeni)
- Historija osmanske kulture i civilizacije (pismeni, usmeni)

- Društvo u Bosni i Hercegovini u osmanskom periodu (1463-1791)/ (pismeni, usmeni)
 -Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabralih predmeta.

SEMESTAR IX

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Ličnosti evropske i svjetske historije novog vijeka (1500-1918)	FIL HIS 501	1	1	1	8
	Bosansko-hercegovačko društvo od kraja XVIII st. do 1918.	FIL HIS 511	2	1	1	8
	Savremena historija Bosne i Hercegovine	FIL HIS 512	2	1	1	8
	Izborni predmet 1	FIL HIS 561		2		2
	Izborni predmet 2			2		2
UKUPNO				15		30

ISPITI NAKON IX SEMESTRA:

- Ličnosti evropske i svjetske historije novog vijeka (1500-1918)/ (pismeni, usmeni)
- Bosansko-hercegovačko društvo od kraja XVIII st. do 1918. (pismeni, usmeni)
- Savremena historija Bosne i Hercegovine (pismeni, usmeni)
- Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabralih predmeta.

SEMESTAR X

MODULI (ako postoji)	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	V	S	BODOVI
	Tri svjetske političke scene 1918-1945	FIL HIS 502	1	2	1	8
	Metodologija istraživačkog rada	FIL HIS 531	3	-	-	8
	Drugi strani jezik		2	-	-	4
	Izborni predmet 1 ³	FIL HIS 599	2	-	-	4
	Izborni predmet 2	FIL HIS 562		2		2
	Izborni predmet 3	FIL HIS 563		2		2

³ Mentorstvo-izrada magistarskog rada

UKUPNO	15	30
--------	----	----

ISPITI NAKON X SEMESTRA

- Tri svjetske političke scene 1918-1945 (pismeni, usmeni)
- Metodologija istraživačkog rada
- Drugi strani jezik
- Izborne predmete ponuđene na Odsjeku za historiju izvode nastavnici i saradnici, a polažu se pismeno i usmeno. Izborni predmeti ponuđeni na Filozofskom fakultetu polažu se prema režimu polaganja izabranih predmeta.

. Svi predmeti polažu se pismeno i usmeno. Student je obavezan da napiše i odbrani jedan seminarski rad u toku četvrte i jedan seminarski rad u toku pete godine studija. Seminarski rad se može uzeti iz svih obaveznih predmeta u navedenim semestrima.

Na kraju petogodišnjeg studija i nakon položenih svih ispita student piše i brani magistarski rad i stiče naziv magistar historije. Magistarski rad se bira iz obaveznih predmeta.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet u Sarajevu
Odsjek za historiju Sarajevu

Sarajevo, 8. januara 2009. godine

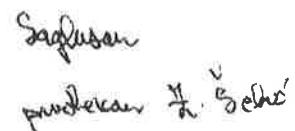
**DEKANATU
STUDENTSKOJ SLUŽBI**

Obavještavamo Vas da su studenti sa Odsjeka za historiju koji su upisali II godinu studija u akademskoj 2006/2007. godini mogli polagati izborne predmete ponuđene na drugim Odsjecima.

Predsjednik NNV Odsjeka

Prof. dr. Vesna Mušeta-Aščerić

predsjednik Fakulteta
9.1.2009.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

Nastavno-naučno vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/177

Sarajevo, 27.09. 2005. godine.

Na osnovu člana 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst) i saglasnosti Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 02-01/156 od 15.07. 2005
Nastavno-naučno vijeće Fakulteta na 9. sjednici od 15. IX 2005. godine, donijelo je

O D L U K U

I

Usvajaju se Nastavni planovi i programi (školska 2005/2006. godina) na svim Odsjecima Filozofskog fakulteta u Sarajevu i Katedri za historiju umjetnosti.

DOSTAVITI:

1. Odsjecima
2. Studentskoj službi 2x
3. Uz zapisnik
4. a/a